

Iturria: *Poèmes basques de Salvat Monho (1749-1821)*,
Salvat Monho (Pierre Lafitteren edizioa), Ikas, 1972.

Klasikoen Gordailuan:
<http://klasikoak.armiarma.com/idazlanak/M/MonhoOlerkiak.htm>

POÈMES BASQUES

Salvat Monho

Klasikoen Gordailuak egindako lanak oro dominio publikokoak dira,
eta, Jabego Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak
bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

Première partie:
PIÈCES FUGITIVES

CHANSON BACHIQUE

Bakusek ez du trionpharik ez aldarrerik nahi
 Gauza bat baizen ez dio manatzen gizonari
 Garboski edan dezala urik gabe arnoa
 Nahi badu bere ganik urrundu herioa.

Bizia laburzen bada tristezia egonez
 Alegera gaiten bethi kolpe onak edanez
 Biziaren luzatzeko bide seguragorik
 Kausitzen ez denaz geroz dugun edan gogotik.

Sail on bati lothuz geroz ez bara biderditan
 Pitxerrak hutsak badire bethe bitez berritan.
 Gogotik gal arteraino gure nahigabeak
 Eta goibeltzen gaituzten orhoitzapen tristeak.

Dugun edan berriz ere; bethi dut aditza
 Bien ondolik on dela hirugarren kolpea
 Oraino triste badire gure bihotz barrenak
 Alegeratuko ditu menturaz laugarrenak.

ERROMAKO GORTETIK

(Beltzuntzeren koplen airean)

Erromako gortetik,
 Aita Saindua ganik,
 Jin dire berriak
 Pontifo berrientzat,
 Apez zin egilentzat,
 Bihotz hautsgarriak
 Eta latzgarriak.

Jesu-Kristoren partez
 Eta haren podorez
 Gauzak pisaturik,
 Elizak ditu kentzen
 Eta arras berexten
 Bere gorputzetik,
 Eskumikaturik.

Zenbait profeta berri
 Elizan aintzindari
 Nahi litezkenak
 Ukaturik fedeaz,
 Higanoten legeaz
 Hautatu direnak
 Dire atzemanak.

Aita Saindurik gabe
 Apezpikurik ere
 Ez izana gatik,
 Elizaren fedean,
 Errelisioean,
 Ez da mudantzarik,
 Dio Mentaberrik.

Ez da hori guzia.
Gure doktor berria
Deus ikasi gabetan
Ez da deusez penetan:
Baderasa Elizan
Zinaren fagore
Gezurrez badere.

Jesu-Kristo noiz hil zen,
Tonban zenbat egon den,
Ez omen baitaki,
Haurrekin eskolara
Eta katiximara
Behar da ibili,
Jesusetik hasi.

Mentaberrik uste du
Jendea lilluratu
Bere gezur tzarrez,
Bainan bertzeak ere
Mintzatu gogo dire
Egia zaharrez,
Elizaren partez.

Ala gaixakeriaz
Ala tontokeriaz
Mentaberrik daki,
Jesu-Kristoren hitzak,
Jainko baten agintzak,
Hain inpertinentki
Dituen irauli.

Jaun horren arabera
Aita Saindua bera
Bere kadiratik
Mintzo denean ere,
Ezin sinets daiteke,
Ez badu manurik
Erregeren ganik.

Parisko Biltzarrean
Ez Luisen gortean,
Ez da arrastatu
Deus ere halakorik.
Ez dakit Mentaberrik
Nondik duen sortu!
Berak erranen du.

Elizaren manuak
Beti Aita Sainduak
Ditu hel-arazten
Apezpikuenganat,
Hauk erretoretarat
Dituzte igortzen
Publika detzaten.

Jaunak beira gaitzala,
Angleterra bezala
Xisma bat eginik,
Errege aintzindari
Emanez Elizari,
Errebelatzetik
Zeruko bidetik.

Ez du nazioneak,
Ez du gure printzeak
Hori pretenitu.
Lutheren liburutik
Du naski Mentaberrik
Hori ateratu:
hala iduri du.

Balio balu pena
Bertze zenbait koplana,
Fite molda laizke.
Bainan aski dela zaut.
Ihardesten baderaut,
Bardotzen naiteke:
Monho deitzen naute.

MENTABARRIREN POSESIONETAN SARTZEAREN OKASIONEAN

(Autor berak eman dituen koplak aire berean)

Gure Eliza hartu
Eta handik kasatu
Gaitu Mentaberrik,
Etsaiek zitadela
Hartzen duten bezala,
Tropak ezarririk
Alde orotarik.

Dela xismatikoa,
Dela heretikoa
Dakigun bezala
Zin egin balin badu,
Sanadon apezpiku
Izanen duela
Ez du deus inporta.

Basa-apezpikuak
Apez arnegatuak
Ditu aprobatzen,
Nahiz ez den hetan
Ez hekin einduretan
Deus ere ikusten
Biziorik baizen.

Otoitzeko etxea
Ohoinen gerizea
Orai da bilatu.
Pontifo legezkoak,
Artzain egiazkoak,
Dituzte exatu,
Ardiak hastandu.

Satanek asmatua,
Hartaz gobernatua
Den eliza hori
Ez da katolikoa,
Ez da Erromanoa:
Ez du horrek Petiri
Izan aintzindari.

Eliza modakoa
Ez da lehenekoa,
Iduria gatik.
Itxura berak dire,
Zeremoniak ere;
Bainan ez apezik
Boterez jauntzirik.

Hekin indar eskasak
Beti bekatorosak
Tu hobendun uzten.
Konfesaturik ere
Ez dituzte batere
Arimak garbitzen,
Bainan bai tronpatzen.

BARDOTZEN GLUB

(Airea: *De tout un peu*)

Bardotzen glub!
 Bakearen gostuz badere
 Bardozen glub
 Egin nahi dute batzuk!
 Zer ari diren balakite,
 Egin nahi ote lukete
 Bardotzen glub?

Glub Bardotzen!
 Mentaberrik dauku asmatu
 Glub Bardotzen:
 Uste dut burutik joan den!
 Ez dire perlak xerrientzat,
 Ez konfiturak asoentzat,
 Preparatzen!

Glub hortarik
 Nor nahi du presentatu
 Glub hortarik
 Jende galantez bertzerik?
 Zer jendeke tu horrek bildu?
 Nori nahi zaio aspertu
 Glub hortari?

Herri huntan
 Balin bada gizon galantik
 Herri huntan
 Ez ahal dire glub hortan!
 Hor sartu direnek segurik
 Ez dute halako famarik
 Herri huntan.

Listan dire
 Gazarran, Arbinoritz, Petti.
 Listan dire
 Haristoi eta Rospide.
 Baratzart, Harozetxe, Mendi
 Doienart eta Xartrus hori
 Listan dire.

Baltsan dire
 Mahorat, eta Azkondregi
 Baltsan dire
 Bidart eta Etxepare.
 Uhalde eta Larramendi,
 Tisoren semea gidari,
 Baltsan dire.

Oraikotik
 Konstituzione berriak
 Oraikotik
 Baitu adixkide onik!
 Haren etsai diren guziak
 Garraituko ditu Frantziak
 Oraikotik.

Balin balitz
 Holako bolontier ungixko
 Balin balitz
 Zenbait mila Arbinoritz,
 Eremutarat igortzeko
 Etsaier buru egiteko
 Balin balitz!

Kokardekin
 Harozetxe eta Gazarran
 Kokardekin
 (Ez otoi irririk egin!)
 Agertzen badire frunteran
 Bere musketak soin-gainetan
 Kokardekin!

DISTRIKERAT

(Airea: *De tout un peu*)

Distrikerat!
 Lehen gizonak joan badire
 Distrikerat
 Apezen akusatzerat,
 Zenbait dontzeila izan ere
 Bardotzetik joan omen dire
 Distrikerat.

Apaindurik
 Sartu omen dire Baionan
 Apaindurik,
 Zaia zikinak kendurik!
 Xingolak aintzin-gibeletan
 Mantelinak galtzar-azpitan,
 Apaindurik.

Grazioski
 Kurrak eginik dire sartu
 Grazioski
 Abokatarekin jarri.
 Gaxina lehenik mintzatu
 Eta Juana-ttipik lagundu
 Grazioski.

Xarmatu du
 Jaun haur hirugarren lagunak
 Xarmatu du
 Eta guzia beretu.
 Janeton Haristoy lardenak
 Harozetxeko haur gaztenak
 Xarmatu du.

Abokatak
 Ihardetsi omen diote
 Abokatak
 Dohazela distrikerat
 Burutan joan behar zirete
 Eta lagunduko zituzte
 Abokatak.

Distriketik
 Artxerik ezin izan dute
 Distriketik
 Bainan oraino hargatik
 apezak sofritzen baituzte,
 Kargudunak heziko tuzte
 Distriketik!

Artxerekin
 Jin izan bazina, Gaxina,
 Artxerekin
 Edo soldadu tropekin,
 Egina zen zure fortuna
 Bai eta zure lagunena,
 Artxerekin.

ESKANDALA

(Aire huntan: *Atzar gaiten, atzar lotarik...*)

1

Eskandala izigarri
Dugu Bardotzen ikusi;
Mentaberrik dauku herria
Partitu eta nahasi.

(Berriz hastetik)

2

Orai artean Bardoztarrek
Lege bat zuten segitzen.
Baian orai Jainkotiarrek
Bertzela dute pentsatzen.

Eskandala izigarri...

3

Mentaberrik irakaste du
Jesu-Kristok ez bezala
Apezpiku ez Aita Saindu
Beharrik ez ginukela.

Eskandala izigarri...

4

Elizaren gobernatzeko
Aski dela Mentaberri,
Ergel batzuek erraiteko
Ez da bada harrigarri?

Eskandala izigarri...

5

Nork eman daie sinestea
Aski dela salbatzeko
Heren-ordenan izaitea
Mentaberri aintzineko.

Eskandala izigarri...

6

Graziote, oi Graziote,
Bardozko andre serora,
Errotu zarela diote
Alde bateko aldera.

Eskandala izigarria
Saindutat du Mentaberri,
Enganatu nahiz herria,
Andre serorak ezarri!

7

Oilanda oilaskotaraino
Doha deboziona.
Hegaztin hauk elizaraino
Ikasten dute bidea.

Eskandala izigarria
Oilandak elizan kantuz;
Oilasko gazten boz berria
Harmairutik kukurukuz.

8

Jo duenean eguerdik
Dohaz serorategirat.
Altzo pean gerizaturik
Mentaberri jaunarentzat.

Eskandala izigarria
Mentaberriren zintzurak
Xahutzen tu garbi-garbia
Bardozko etxe-bazterrak.

9

Ilar xehekin baltsaturik
Gaxinak ditu apaintzen
Eta mehenak saltsaturik
Aita semei zerbitzatzen.

Eskandala izigarria
Hegaztinez Tiso bizi
Zeinak ura eta ogia
Ez bailituzke merezi.

10

Donibaneke bidean
Tisoren orroitzapena:
Zubi tipi baten aldean
Gurutze bat emana.

Eskandala izigarria
Tisoren seme Jean hori
Aspaldi erretor nahia
Bardotzen dugu bikari.

11

Semeak aitaren omena
Ez du galtzerat utziko:
Ez Mentaberriren izena
Ez da behin ahantziko.

Eskandala izigarria
Elizan eman derauku,
Erretor on batez herria
Nahi baitzuen gabetu.

12

Zenbait emakume hitzuntzki
Iñorant urgullutsuak
Ditu lehenik irabazi
Itsu-gidariitsuak.

Eskandala izigarria
Gau et'egun hor dabilta
Beretu beharrez herria
Maingu tropa bat tringilka.

13

Ez zaitut zu ez behar egin
Paxuko debot atea
Maingu tringil horien berdin:
Berex da zure partea.

Eskandala izigarria
Zalu zabiltza hor gaindi
Puntxoinztatzen lege berria
Jende handiz jende handi.

14

Haroxaren andre limatu
Heren ordenako serora,
Ala urrun baita hedatu
Merezia duzun fama!

Eskandala izigarria!
Debotak oihuz elizan
Artzain onak erran egia
Mentaberrik ito zezan.

15

Hortara ziren aintzinetik
Artoski preparatuak
Mentaberrik katiximatik
Goiz mezan gonbidaturi.

Eskandala izigarria!
Jaunaren hitzaren plazan
Errebolta garbi-garbia
Predikatzen du elizan.

16

Elizaren profanatzerat
Disposatzeko sailduki,
Goizetik komuniatzerat
Ditu igortzen debotki.

Eskandala izigarria!
Mahain saindutik lekora,
Han janik Sainduen ogia
Dohaz fedez aldatzera.

17

Damu zitzaien aditzea
aintzineko igandean
Garbiki higanot legea
Eman zela jenden artean.

Eskandala izigarria!
Tiso zuten predikari
Bardotzeko Luther berria,
Eta ez aditu nahi!

18

Xikiro gizenen joaileak
Ez balitu kondenatzen
Ebanjelioko legeak,
Hura predikatuko zen.

Eskandala izigarria!
Xikiro ebaslen plazan
Glub berriko ez den guzia
Kondenatzen da elizan.

19

Hori da hori dolorea!
Banda hortako presunak
Ezagutuak izaitea
Diren bezain hobendunak.

Eskandala izigarria!
Heren ordenak Bardotzen
Elizaren fede garbia
Hasi dauku ganbiatzen.

20

Ministro zaharren doktrinaz
Ez baitziren hau gustatzen,
Mentaberriren katiximaz
Dire gozoki bazkatzen.

Eskandala izigarria!
Katixima ahantzirik
Glubeko doktrina berria
Ikasi du Mentaberrik.

21

Nork erran dio ausart horri
Erretor apezpikuak
Bizi zirela alfer gorri
Krimetan pulunpatuak?

Eskandala izigarria!
Aditza kadiratik
Kalomnia hain latzgarria
Mentaberriren ahotik!

22

Hainitzak gordeak daudela,
Bertze batzu joan ihesi...
Bai zeren zin-egilen gerla
Ez baitezakete sofri!

Eskandala izigarria!
Zer nahi du Mentaberrik
Sasiatu bere egarria
Hekin odola edanik?

23

Zointan xaxpi liburutarik
Lunetekin, zuk, Paxkosa,
ikusi duzu Tisok baizik
ez dezakela konfesa?

Eskandala izigarria!
Azkenaz goiti Paxkosak
Ikasirik lege berria
Jujatzen ditu apezak!

24

Izenda netzake guziak
Zein bere tituluekin.
Ordean lista hain handiak
Ez lezake plazer egin.

Eskandala izigarria!
Eman dituzte Bardotzen
Tiso baten gezur larriak
Gozoki tuzte iresten.

25

Erretora bere ahotik
Nahi zuten galarazi.
Bainan hark egiaz bertzerik
Ez diote irakatsi.

Eskandala izigarria!
Justizian Mentaberrik
Eman du artzain onegia
Faltsoki akusaturik.

26

Lekukotzat ditu hautatu
Gezuririk debotenak,
Bainan hauk ez zuzen kondatu
Irakatsi zaizkotenak.

Eskandala izigarria!
Baionan eman dutena,
Mentaberriren errabia,
Argitan eman duena!

27

Arrosarioak eskuan
Zauden aldiaren beira.
Nork erran zuken hauk golkoan
Gaixtakeria zutela?

Eskandala izigarria!
Baionan eman dutena,
Bardozko eliza berria
Laidoz estali duena!

28

Gizon galantik ere bazen
Lekukotzat igorririk.
Ez naiz batere estonutzen
Dakizkidanak jakinik.

Eskandala izigarria!
Erran behar dut nor diren,
Has dadin Bardozko herria
Jenden ongi ezagutzen.

29

Ezin helduz galeretarat
Aita bidean hil bazen,
Doienart gaztea, zu harat
Uste dut, helduko zaren.

Eskandala izigarriak
Eman dituzu orotan
Kurritu ditutzun herriak
Mintzo dire paperetan.

30

Ez zaitut ez ahanzi behar;
Orai da zure aldia.
Okil beltz edo Etxezahar
Xartrusetarik jalgia.

Eskandala izigarriak
Bordelen eman ditutzu
Jakín tugu zure berriak;
Kopletan erranen tugu.

31

Pozoindatzaileak direla
Bordelen xartus guziak
Orotan banatu duzula
Badire froga garbiak.

Eskandala izigarria
Bordelen eman duzuna,
Goxea eta egarria
Sofri-arazi dautzuna!

32

Kalomnia ez bada hori
Ahal daiteken beltzena!
Eman diozu Ordenari
Gizon hiltzailen omena.

Eskandala izigarria
Orotarat heldu dena,
Hainitz urtez presondegia
Gozarazi darotzuna!

33

Hunen ondotik mintzatzeko
Nor zen diñe justizian,
Erretor on baten galtzeko
Zenbait hitzen aitzakian?

Eskandala izigarria
Debotak dire altxatu,
Bardotzen eliza berria
Behar zutela fundatu!

SAN KASTETENKO ANDREGAIK FILIPINEKO OILARRARI

Oilar kruel, oilar bortitz
O oilar fanfarruna!!
Gure oiloak bi aldiz
Alargundu tuana,
Goregi kantatzen baduk
Ereman bitoria,
Promes dauat, galduko duk
Laster hize bizia!

Bakea egin deneko
Ez bahaiz eskolatzen,
Ez baituk hauzotako
Oilarrak menaiatzen,
Anglaterran hautaturik
Erakarriko diat,
Gostatzen dena gostarik
Oilar mendekari bat.

Hire kolpe itsusiak
Jakín zituztenean,
Herriko oilar guziak
Bildu behar zituan
Bere lagunen odolaz
Arrazoin galdatzeko
Hire bizi kriminelaz
Heien mendekatzeko.

Gure oilar defuntuen
kukuruku eztiak
Jaiki-arazten zituen
Bere mugan sehiak
Ez dire aski nigarrak
Oilar hain maiteentzat
Hek bezalako oilarrak
Ez ziren eltzekotzat.

MADAMA BELTZUNZERI

(Aire huntan: *Amodiorik baduzula ez ziautazu iduri*)

Eskal herrien edergailu
 Parisetik etorria,
 Zer inkontru gaixtoz daukuzu
 Doluan utzi herria?

Zer bihotz-min!

Zu Ernanin!

Mineta oroz onetsia,
 Jin zite zure herrirat
 guzien kontsolatzerat!

Ernani zuk ihesleku
 Behar ginuen ikusi!
 Nork behar zintuen bidaldu
 Zure herritik ihesi?

Ah! kokinak!

Gaixtaginak!

Ez dezakegu paira hori
 Bihur-guzue bakea
 Eta Mineta maitea!

Azor, beti zure aldean
 Dago Mineta jarria
 Eta guk beti bihotzean
 Zure min hiragarria.

Ez dezake

Deusek ere

Zuk utzi duzun hutsa bete
 Azor bezala gu ere
 Minetari fidel gare.

Meharinen, Azor, ihausi
 Egin beharko duk laster
 Adioen eiten has hadi
 Espainiako bizkotxer.

Ah Oxala

Hik bezala

Mineta zain ahal baneza
 Ez litzaiokek itsusi
 Hire koplataileari!

Bertsutan zure aipatzera
 Monho bada atrebitu
 Emiliak duke hortara
 Hertsiki errekeritu

Hoben hori

Biek zuri

Nahi ginautzuke aitortu
 Mineta maiz berriturik
 Ahalik hurbilenetik.

URRUÑAKO JAUN ERRETORARI

Urruñako populuak Murde Urtubiari
Esker onak zor diotza zeren Murde Teillari
Sentesko eremutarik Urruñako herrirat
Erakarri izan duen haren gobernatzerat.

Urruñako habitantak aspaldiko urtetan
ilunbean bizi ziren, baina hekin onetan.
Zeruak eman diote gidaritzat Teillari
Noizbait idek diotzoten begiak argiari.

Zer nahi gusta dakion Teillariren zeloak
Beti gudukatuko tu gizonen bizioak.
Bere artalde maitean ez baitezake sofri
Kutsua gatik badere edozein ardi eri.

Populu batek maiteki gizonen orroitean
Beiratu tuen usantzak ikusten tuenean
Profeta berri batzuez zorrozki jujatuak,
Penarekin onesten tu hekin jujamenduak.

Zer gertatuko da beraz ohiko usantzari
Teillarik nahi badio mutiriki jazarri?
Populuaren higuintza du bereganatuko
Eta bere artaldetik ardiak hastanduko.

Familiako aita onak egin zuen bezala
Sofritu nahi ez badu bere landan iraka,
Hazi onaren fruitua on diteken artean
Bihi ona kenduko du irakekin batean.

Elizako ministroen armarik puxantenak
Etsenpluzko predikuak, gonbidu samurrenak.
Izan dire beti danik... Bai uliak eztirat
Lasterrago biltzen dire ezen-ez minagrerat.

Tiranoek gatiboak gatez eta burdinez
Kargatzen ohi dituzte, arren hekin ordenez
Trufaturik ez daitezen bere gisa goberna!
Bainan Elizak uzten du libertatean gizona.

Sobra edo gutiegi gauza guzietarik
Beti kaltekor izan da eta egundainotik
Biziotik bertuteak berexi dituen
Ezagutua izan da ardirik justuena.

Zeloak ez balinbadu laguntzat prudentzia,
Karitate kartsu batek gidari zuhurtzia,
Uste dugunean egin ongi baino hobeki,
Askotan gertatuko da eiten baitugu gaizki.

Barkatu, Murde Teillari, baldin zure izena
Kopletan aipatu badut; ni hortara nauena
Ez da, seguratzzen zaitut, nahikunde gaixtoa,
Bainan bai bide onerat zu erekartzekoa.

Omenak ekarri deraut hunaraino berria
Ongi damutua dela Urruñako herria.
Zu erretor einez geroz, oi hau berri triste!
Arras galdu duelakotz bere bake maitea.

Nihork ez omen dezake egin zure gogora
Ez deus aski omen duzu joaitako hauzitara.
Dixidatzen omen tutzu gazte eta zaharrak
Eta beldurrez hasantzen lausengatu beharrak.

Erraiten diren guziak neke zait sinestea
Zorrozki hala direla; baina ene ustea
Zenbait huts egin baduzu, lehia handirekin
Zin-zinez nahi tutzula hek guziak desegin!

Karitate argitu bat emanez zeloari
Haren moderatzailatzat eta haren gidari
Erakarriko ditutzu ardiak korxilarat
Arimak hel-araziko zeruko loriarat.

AZKAINGO MENETEI

(Airea: *Ah! vous dirai-je, maman*)

Hirur gizon sakratu
Ahal tuzte koplatu
Zenbait meneta ausartek
Edo debot hipokritek,
Uztailaren bieko
Birjina ararteko.

Zenbat mende ote du
Gezuraren sor-leku
Azkain dela famatua,
Xinaraino aipatua?
Hau gezur-harrobia!
Beti da idekia.

Azkaingo hazkurria
Zein den miragarria!
Jaio deneko gezurrak
Einak ditu zain-hezurak:
Sortu den egunean
Kurritzen du bidean.

Ez da beldur gau beltzen
Ez goizeko ihintzen.
Egunaz arto-jorretan,
Gabaz meneten dorretan,
Dabilala ausartki,
Mundu guziak daki.

Azkaingo iturriak,
Hango batel guziak
Eragintza saindu hortaz
Egun hautan gaindiz doaz:
Ez da nihon xokorik
Mukurru ez doanik.

Ordu bada has gaiten
Bertsuez ihardesten.
Noiztik hunat, koplariak,
Zarete hain miretsiak
Zeren artzain prestua
Agertzen den justua!

Dotzena bat urte du
Monho zutela deitu
Bikari Uztaritzera
Herri hain ohorezkora,
Hangotz gai aurkiturik,
Ez Azkaindik kendurik!

Orai ere non nahi
Monhoren omenari
Azkaindarren gezur tzarrek
Ez hango andren biltzarrek
Ez diote garabik
Egin bidegaberik!

Sobera dakiela
Ederki mintzo dela!
Zeren berek ez dakiten
Askotan zer derasaten,
Diote iratxaki
Eta pleintan ezarri.

Iragan abendoko
Bai eta lehenago
Erakutsi zuen plana
Inposaren arrolena
Egina buruilean
Parisko Biltzarrean.

Ez liteke itsusi,
Baldin Monho gidari
Hartu balute Parisen
Eta hark hemen asmatzen
Lituzkeien ordenak
Balire han emanak!

Ez ahal da gizonik
Sinetsiko tubenik
Landak eta supazterrak
Betetzen tuzten gezurrak
Azkain nahiz argitu
Monho zaio mintzatu.

Zorigaitz herri huni
Zeren aintzin-gidari
Itsu-gidari itsuak
Izan diren hautatuak:
Ideki da leizea,
Segur du han sartzea.

Izanen da eguna
Aitortuko dutena
Sinetsi balute Monho
Ez zaiela gertatuko
Ontasunen galtzea
Ez gosetez hiltzea.

Gizon zuhurak ere
Herri huntan badire.
Batzuen tontokeriaz
Eta bertzen ausartiaz
Arras ahalkatuak
Eta estonatuak.

Nola bada diote,
«Xuxen joan nahi dute,
Bide makurretan baizen
Egundainotik ibiltzen
Jakín ez duen hori
Duteino aintzindari?

Barkatu, Azkaindarrak!
Berex bitez akerrak
Ardi amultsu hetarik.
Ez den otoi ofentsarik,
Erran badut garbiki
Nork zer duen merezi.

Orai lege berriak
Egin dire guziak.
Hek ongi istudiatuz,
Hei umilki obedituz,
Bat bederak behar du
Bere ona bilatu.

Jaunak eman legea,
Elizaren fedea
Beti salbo direlarik
Ez da batere dudarik,
Guziek behar dugu
Errege obeditu.

Zeru-lurren Jabeak
Ezarri tu printzeak
Populuen aintzindari,
Nazionen buruzagi.
Hargatik behar dugu
Errege obeditu.

GARAT GAZTENAREN ETA ITHURBIDENTZAT

Garat eta Ithurbide bozak errepikatuz
Eskaldun leial guziek kopletan izendatuz
Merezi duten bezala beti lauda zatzue
Bati eta bertzeari eskerrak emotzue.

Eskaldunen omen ona hek dute hel-arazi
Erregeren tronuraino bai eta ardietsi
Estatu jeneraletan Eskaldunen auhenak,
Eskaldun beren ahotik izan dituen entzunak.

Erregeren ordenetan ez ziren aipatuak
Eskaldun leial batzuen herri ohoratuak.
Bainan laster Ithurbide hortaz baitzen ohartu,
Lapurarrak berehala zituen kontseilatu.

Baionako Senexalak eman ordenantzari
Protestazione batez zitzaion ihardetsi.
Eskaldunen arrazoinak Garatek presentatu
Eta Erregek guziak onak ditu kausitu.

Gauzak hain ongi hasiak ongi akabatzeko,
Garat eta Ithurbide behartu aintzineko:
Eman bekizkiote beraz zor zaizten ohoreak,
Hek izan direnaz geroz Eskaldunen loreak.

Garat eta Ithurbide parti bitez gorterat
Eskualdun guzien partez Luisi erraiterat
Gure nahiaren pare balitz gure ahala,
Laster bere deskantsuaz goza litekeiela.

Haren eta gure penak errotzue humilki,
Iturburu beretarik datorzela segurki.
Merezi ez duenari fidantzia emanez
Garela aflisituak dolorerik minenez.

Estatua eri dela banatu du berria;
Bainan ezagutuz geroz gaitzaren iturria,
Askiko da duda gabe, haren sendarazteko,
Zenbait menbro pikatzea bertzen kontserbatzeko.

Erregek jakin behar du prest direla behintzat
Behar dituen guzian, bihotz onez harentzat,
Gure neke-izerdiak eta gure odola
Orai eta gero ere lehenetan bezala.

Mendi idorren oinetan ontzen ditugun lurrak
Bere ganik ez balire diren bezain agorrek,
Ez zen agertuko nihon eskaldunen parerik
parte on bat jasaiteko estatuko zorretik.

Ez dire beti beharrak emanez sokorritzen
Diruzko laguntzen orde gortearen argitzen
Ariko den erromesak askotan gehiago
Lagunduko du Errege aberatsenek baino.

Eskaldunen bihotzetan diren sentimenduak
beren printze onarentzat egin tuzten botuak
Zeruak entzun baletza, gure Erregek segurki,
Hainitz urtez erregina lezake dohatsuki.

IHARDESTEA

Koplari aprendiz batek gogoan pasatu badu
Bertsu hotz batzuen bidez Lapurdi gobernatu,
Sinets beza frogaturik enganioan zela,
Lapurtarren xoratzeko bertzerik behar dela.

Bordaletik etorri den hitz-egile handiak,
Ithurbideren alde mintzo ziren guziak,
Agertu den bezain sarri, ditu ixil-arazi:
Eta lengoaia berri bat diote irakatsi.

Uztarizko parketaren inguru gehienak,
Tabernako salak eta zokorik ilunenak
Errepikaz egon dire gabaz eta egunaz
Garatentzat egin diren botuen oiharzunaz.

Mundu handiaren bixtan mintzatzen ohitua,
Nihon parerik gabetzat haltoki laudatua
Ahaidetik hurbilenaz izan denaz geroztik,
Nor bera beiratuko da bertzela pentsatzetik.

Erresumako zein herrik eta zein probintziak
Igorriko tu gorterat gizon hain bereziak?
Estatu Jeneraletan herritarren zuzenak
Hauk baino kartsukiago beiratuko tuztenak.

Herritar kalitatea ez balitz ere aski
Jaun hauk gure intresetan sar-arazteko finki,
Esperantzatzeko dugu bertze manieraz ere:
Lapurtar gehienekin ahaide omen dire.

Lapurdin zer egiten du arbaso-etorkiak?
Beti noble izan dire Eskaldun haur guziak.
Ez dute jende handiek beraz zeren gorritu
Gaztelu-dunen askazi direlakotz aurkitu.

Idalgotan sartu gabe direla sinetsiak
Gure osebak direla edo gure kusiak,
Deputatu egin tugun Garat anaia biak
Ardiesten badituzte gure galde guziak.

GARATEK ERREGERI HILTZEKO ARRASTA IRAKURTU ONDOAN

Zori gaixto egin zela hunelako hautua,
ala ni kausitzen bainaiz ongi urrikutua,
Mustro baten ohoretan bertsuak moldaturik
Eta Lapurtarren bozak harentzat galdaturik!

NAFAR GOXOAN

(Sur l'air: *Dans cette étable, etc.*)

Nafar goxoan
Trenpatuz bizkotxak
Hartu ondoan
Altxaturik bozak
Erragun bertsutan
Kurruxa plan, plan, plan
Gure xangrin guziak
Diren ehortziak
Nafar goxoan.

Zure grazian
Koplari berria
Egun guzian
Dut nafar xuria
Edaten desertan
Kurruxa plan, plan, plan
Ez daut onik egiten
Ez badut edaten
Zure grazian.

Plazer baduzu
Kafe pusagarri
Edanen dugu
Zahar edo berri
Zure ohoretan
Kurruxa plan, plan, plan
Saskot ezti hortarik
Beirattoa beterik,
Plazer baduzu!

Galduak gatik
 Betiko deximak
 Urrikaldurik
 Gutaz jende onak
 Olatak elizan
 Kurruxa plan, plan, plan
 Dire ofrendatuko,
 Deximak betiko
 Galduak gatik!

Ez dut aurkitzen
 (Hau da bihotz-mina)
 Nola deitzen den
 Eskaraz xangrina.
 Eskara garbia
 Hurren ahantzia
 Alferretan nabilla
 Izen horren billa:
 Ez dut aurkitzen.

Eskerrik asko
 Diotzot eskaraz
 Edari goxo
 Egorri dautanaz
 Apezen koplari
 Herritar onari
 Eskuz eta bihotzez
 Ein tuen emaitzez
 Eskerrik asko.

ORROITZAPENAK

Mundu hunen hastapenetik
 Gure egunetaraino
 Kain infamearen ganik
 Ez da jautsi Pinet baino
 Munstro itsusiagorik,
 Robespierre eta Jourdan
 Gizonen etsaiez landan
 Ez Frantzian, ez Europan
 Hain fama gaixtoagorik.

Robespierrek Pinet horri:
 «Gu gaituk nausi Frantzian
 Flakoenen espantagarri
 Manatuz egun guzian
 Zenbait heriotze berri
 Jenderik aberatsenak
 Utziz bere ontasunak,
 Diru ezin eremanak,
 Joanen dituk ihesi».

Presondegirik ilunenak
 Izan dire hautatuak.
 Handik lekora gillotinak
 Ditu egotzi buruak
 Milion inozentenak
 Konplitu gabe arrola:
 Oraino bortz ehun mila
 Pikatu behar zirela
 Eman ziren ordenak.

Eskasturik presondegiak
 Hanbat jenderen sartzeko,
 Elizak eta jauregiak,
 Komentuak azkeneko
 Bete zituen guziak
 Haurrez eta emakumez,
 Apez eta Birjinez,
 Nahi zituen bitimez
 Tiranoen errabiak.

Erran zuten haste-hastetik
 Ez zutela utzi behar
 Frantziako lurretan xutik
 Zela gazte edo zahar
 Batere aristokratik.
 Itzal horren kontra gerlan
 Kokin guziak armetan
 Ziren bazter guzietan
 Altxatu ordu danik.

Gazteluak zituzten sutan
 Kutsu gaixtotik garbitu;
 Hetako jendeak ezpatan
 Aristokratzat pasatu,
 Edo urkatu lanternan.
 Azkenekotz gillotinak
 Ez ezpatak ez lanternak
 Ezin akabatuz lanak
 Mitralla zen hautatu.

Bazter guzietan baziren
 Robespierren lagunak
 Azkenaz goiti Donibanen
 Herritarrak, Eskaldunak
 Harekin bat egin ziren,
 Pineten esku-makillak,
 Arrogatzaile abillak,
 Orai aski haur umillak
 Iduri duten arren.

Erran komuna den bezala
 Ezpataz jotzen duena
 Ezpataz perituko dela,
 Berantegi hatzemanana
 Robespierre krudela
 Gillotinan da finatu;
 Ez ziteken hanbat damu,
 Lagun hainitz izan balu
 Akaba zadin gerla.

Azkeneko haize ezti bat
 Sortu da Orientetik:
 Hark untzia portu onerat
 Ekarri dauku salborik.
 Egun penen ahanzterat.
 Gure jelos den guzia,
 Gora mintzatu nahia,
 Zarpan emanik mihia
 Badoake xokorat.

Alferretan tuzte eginen
 Zokotan egin ahalak
 Traidoreen hatzak Parisen
 Kotsularen sentinelak
 hasi ditu ezagutzen:
 Ez bazuten ere uste,
 Terroristei bere parte
 Kario gostako zaizte
 Maxina infernalak.

Bakea laster ein baladi,
 Kanpoan tugun etsaiekin.
 Barneko etsaien temari
 Baginakike zer egin.
 Damurik ez da zilegi
 Gardatuz bardintasuna
 Legetan den zaharrena
 Berek egin daukutena
 Bihurtuz bakotxari.

Ordu da egin dezon leku
 Tristeziak gozoari:
 Nigar karatsak baditugu
 Aski luzaro ixuri.
 Denbora da ganbiatu:
 Terroristak kargutarik
 Apartatuak jadanik
 Begitarteak ilunik
 Doluan dire sartu.

Orroit zaitezte, Lapurtarrak,
 Zenbat duzuen sofritu
 Baldin terroristei indarrak
 Ez balitzaizkote kendu
 Sekulan zuen nigarrak
 Ez zirela xukatuko
 Gauza horren frogatzeko
 Ez dut urrun joan beharko,
 Badaki bat bederak.

POETEN ERRENKURAK APOLONEN KONTRA

Norentzat sor-arazten du Apolonek urrea,
 Hain eskasa egitekotz bere haurren partea?
 Parnaseko gobernuan ez da lege justurik.
 Ez beraz mirets poetek ez badute dirurik.

Burraso bihotz gogorra, ez dugu konprenitzen
 Holako diferentziak nola tutzun sofritzen.
 Zu trionfan altxatua zaldirik ederrenez,
 Eta zure haurrak beti errestatuak oinez.

Zu poxirik friantenez beti sasiatua,
 Edari deliziosez bihotza goritua;
 Zure haurrak ez ditutzu batere urrikari:
 Gosea sofritzen dute, ura dute edari.

Mendiak beztitzen tutzu, bai sorroak belarrez,
 Kanpañetako arbolak hanhat fruitu ederrez.
 Nondik heldu da Poetak, zure haur onetsiak
 Baitire sasoin guziez hain zirtzilki jauntziak?

Zure palaziorakotz ez duzu deus sobresten:
 Egin ditutzun tresorez justu da goza ziten.
 Bainan nola nahi duzu ez den errenkurarik
 Zure haurrek ez badute jartzeko kadirarik?

Parnasean dabilztanen sabelak eta moltsak
 Airez hantzen ez badire, ardura dire hutsak.
 Arbasoen noblezia eta poeten fama
 Karga dire ez badute hirugarren... fortuna!

Nork uzten tu bere haurrak miserian hiltzerat?
 Aita on bat ager zaite zu zureen alderat.
 Onerat ganbia zazu zure umen zortea,
 Guzien aberasteko baduzu boterea.

Mundu guziak badaki zure haurren erdian
Asko bastart badirela sartuak familian
Bainan haur lesitimoak aberasteko xoilki
Bereziz basa-poetak askiko da deus guti.

Deuxième partie:
CANTIQUES

JAUNAREN OTOITZA

1. Pater qui es in caelis

Zeruan zure egoitza
 Egiten duzun Jainkoa,
 Egin daukuzu emaitza
 Ezin estimatuzkoa:
 Zure haurtzat gaitutzu
 Garen guziak hartu
 Eta irakatsi
 Erran dezagula
 Non nahi goraki
 Aita zaitugula.

2. Sanctificetur nomen tuum

Sainduki erabilia
 Biz beti zure izena,
 Zeruko gorte guzia
 Bozkariatzen duena.
 Ez gaiten ez mentura
 Banoki aipatzera
 Hain izen saindua;
 Aitzitik umilki
 Den adoratua
 Orai eta beti.

3. Adveniam regnum tuum

Satan, gure bihotzetan
 Ez duk hiretzat lekuri:
 Jaunak leku guzietan
 Erreginatu behar dik.
 Egizu otoi, Jauna,
 zeruko erresuma
 Ardiets dezagun
 Eternitatean
 Eta gau eta egun
 Dugun bihotzean.

4. Fiat voluntas tua

Dohatsuek zeruetan
 Egiten duten bezala
 Desterruzko leku huntan
 Bakotxak egin dezala
 Zure borondatea.
 Zeru-lurren jabea
 Zarenaz geroztik
 Zer da justuago,
 Jauna, zure bozik
 Obeditzea baino?

5. Panem nostrum

Jaunak manatuz geroztik
 Lurrari ekar dezala,
 Ez da baratu sortzetik
 Gizonarentzat bezala
 Oihanetako bestien,
 Aireko hegastinen,
 Aireko hegastinen,
 Hazkurri berria.
 Jauna, entzun gaitzazu:
 Egungo ogia
 Egun emaguzu.

6. Dimitte nobis debita nostra

Jauna, beti zure alderat
 Zorduru izanen gare;
 Bainan guri barkatzerat
 Beti ekarria zare,
 Guk gure lagunari,
 Zerbait zor daukunari
 Eiten badugu
 Miserikordia.
 Barkatzen diogu;
 Eiguzu grazia.

7. Et ne nos inducas

Kanpotik eta barnetik
 Gare maiz atakatuak,
 Ardura ongi eitetik
 Zerbaitez gibelatuak.
 Zato gure sokorri!
 Ez otoi, Jauna, sofri
 Ofentsa zaitzagun
 Tentazionetan.
 Zaude gau eta egun
 Gure inguruan.

8. Sed libera nos a malo

Egizu, Jauna, hobenak
 Ez detzan sekulan lohi
 Ez arimak ez gorputzak;
 Aitzitik bekatuari
 Darraizkon penetarik,
 Gaitz, arriskueterik,
 Otoizten zaitugu
 Ein gaitzazu libro;
 alde jar zaizkigu
 Gure salbatzeko.

ABE MARIA

(Airea: *Lauda zagun misterio handia*)

Agur, Jainko Aitaren haur urusa,
 Izpiritu Sainduaren esposa,
 Seme Jainkoaren egiazko ama
 Beti zarelarik, Maria, Birjina,
 Maria, Birjina.

Bete zaitu Jaunak bere graziaz
 Zurekin da izaitez, zuhurtziaz
 Emazten artean benedikatua
 Zare, eta Jesus zuk eman fruitua,
 Zuk eman fruitua.

Zuk, Maria, Jaungoikoaren ama,
 Emaztetan izan den garbiena,
 Otoitzak egitzu gure fagoretan
 Orai eta gure azken orenetan,
 Azken orenetan.

APOSTOLUEN SINBOLA EDO KREDOA

(Airea: *Il faut attendre avec patience*)

Sinisten dut Jainko Aita
Guziz boteretsuan:
Guzien egilea da.
Lurrean bai zeruan
Ikusten diren guziak
Berak ditu kreatu
Eta ezin ikusiak
Izaiteaz dohatu. *(bis)*

Sinesten dut haren Seme
Jesu-Kristoren baitan:
Hura da bakarrik diñe
Jaunetan deit dezadan;
Birjinak du kontzebitu
Jaunaren gantzutua,
Obra hortan seinlatu
Izpiritu Saindua. *(bis)*

Beti birjina zelarik,
Maria zen amatu,
Eta haren sabeletik
Salbatzailea sortu
Pilatusen manuari
Zioen obeditu
Eta hanbat sofrikari
Hain umilki pairatu. *(bis)*

Hil izan da gurutzean
Faltadun ez zelarik
Bi gaizkiginen artean
Gure hobenen gatik.
Nota gabeko bildotsa
Zenean imolatu
Ostia eta apez
Jesus bera zen batu. *(bis)*

Bitima inozent hori
Guretzat hil zenean,
Gorputza zuten ehortzi
Hobi berri batean.
Hunen arima garbia
Jautsi zen linbotarat
Berri kontsolagarria
Justuei emaiterat. *(bis)*

Hirurgarren egunean
Altxatu zen pizturik
markatu zuen epean
Bera hillen artetik;
Herioa du garraitu
Bere heriotzeaz
Guri bizia agindu
Guri, bere bizteaz. *(bis)*

Berrogoi egun lurrean
Elizaren finkatzen
Iragan zituenean,
Zerurat altxatu zen.
Apostolu, dizipulu
Hainitzen aitzinean
Eta gloriar plazatu
Aitaren eskunean. *(bis)*

Han egonen da jarria
Mendeen fineraino,
Egun guziz lazgarria
Etorri arteraino.
Bainan handik egun batez
Jautsiko da lurrerat
Beztitua majestatez
Guzien jukatzerat. *(bis)*

Fede beraz dut sinesten
 Izpiritu Sainduan
 Hunen biaz bizitzen
 Ez direnak munduan
 Bizirik hillak direla
 Erran ahal daiteke:
 Heriotze eternala
 Jasan beharko dute. *(bis)*

Eliza katolikoan
 Dut bakarrik sinesten.
 Eliza hartaz kanpoan
 Ez da nihor salbatzen:
 Apostoluen gainean
 Zuen Kristok fundatu
 Eta hek hil direnean
 Ez da deus ganbiatu. *(bis)*

Elizaren buruzagi
 Ikusten ez dugunak
 Ordenaturik zuhurki
 Nola egin ordainak,
 Hiltzen diren eredura
 haren bikarioak,
 Agertzen dire mundura
 Artzain egiazkoak. *(bis)*

Elizaren zimenduak
 Guziz sainduak dire,
 Izan arren baltsatuak
 Edozein bekatore.
 orotarat da hedatzen
 Egiazko eliza,
 Eta beti du iraunen:
 Ez daiteke geriza. *(bis)*

Sainduekin progotxoski
 Dugu komunikatzen:
 Bere onez dohatsuki
 Gaituzte aberasten.
 Partitzen ditu gurekin
 Haukien karitateak
 Bere otoitz, ongi-egin,
 Graziak, fagoreak. *(bis)*

Sinesten dut bekatuen
 Erremisionean:
 Jaunak utzi baitzituen
 Zerurat igaitean
 Betikotz bere elizan
 Ministro hautatuak
 Eta hekin eskuetan
 Bere Sakramenduak. *(bis)*

Sinesten dut azkenean
 Gorputz hilkor guziak
 Tronpetak jo duenean
 Errautsetik biziak
 Altxatu behar zaizkola
 Jaunari aitzinerat
 Merezi duten bezala
 Sententzia hartzerat. *(bis)*

Biztuko da haragia
 Sekulan ez hiltzeko;
 Betiereko bizia
 Orduan da hasiko,
 Edo beti ifernuan
 Tormenten pairatzeko,
 Edo beti deskantsuan
 Zeruaz gozatzeko. *(bis)*

USAIAKO AKTAK

(Airea: *De tout un peu*)

1. Fedezko Akta

Sinesten dut
Elizak dagozkan egiak
Sinesten dut
Hala direla guziak.
Neronek ikusirik baino
Hark erranik segurkiago
Sinesten dut.

2. Esperantzazko Akta

Jauna baitan
Eman dut ene fidantzia
Jauna baitan,
Haren miseriakorian.
Ediren uste dut bizia
Eta salbatzeko grazia
Jauna baitan.

3. Amodiozko Akta

Bihotzetik
Maitatu nahi zaitut, Jauna,
Bihotzetik
Gauza guzien gainetik,
Zeren baitzare guziz ona;
Maite dut halaber laguna
Bihotzetik.

4. Kontrizioezko Akta

Urriki dut
Egin dudana gaixakeriaz
urriki dut
Hobendun naizen guziaz.
Bihurdazu, Jauna, bizia
Egidazu otoi grazia.
Urriki dut.

5. Adorazioezko Akta

Zu bakarrik
Ene jabe soberanotzat
Zu bakarrik
Guzien kreatzailatzat
Nahi zaitut nik ezagutu,
Jauna, egiaz adoratu
Zu bakarrik.

6. Umilitatezko Akta

Ni ez-deusa,
Izaite soberanoari,
Ni ez-deusa,
Nola naiteke atrebi
Ene omaien bihurtzera,
Haren tronura beiratzera,
Ni ez deusa?

7. Esker onezko Akta

Zuri Jauna,
Bihurtzen daukitzut eskerrak,
Zuri Jauna,
Zeren zuk ene beharrak
Ditutzun beti sokorritu.
Esker guziak zor zaizkitzu,
Zuri, Jauna.

8. Ofrimenduzko Akta

Ez arbuia
Jauna, ene bihotz agorra,
Ez arbuia
Ene ein ahal apurra.
Desiratzen dudana ongia
Zuretzat nahi dut guzia:
Ez arbuia!

9. Galdezko Akta

Otoi, Jauna,
 Ene hitz, obra, lan guziak,
 Otoi, Jauna,
 Plazerrak, sofrikariak
 Diren ene salbamenduko
 Eta zu glorifikatzeko,
 Otoi, Jauna!

JUSTUAREN FIDANTZIA UMILLA

(Airea: *Joan zaut loa, joan zaut jana*)

Berant zaitut ezagutu,
 O Jesus dibinoa.
 Berantegi dut senditu
 Zure amodioa;
 Zure karitateari
 Berant diot ihardetsi.
 Hau da ondikoa!

Denbora iraganetan
 Egin tudan gaizkiak
 Munduan gertatu zaiztan
 Huts eta flakeziak,
 Jesus, zuk odolean
 Garbitu ditutzunean
 Borratzen tu graziak.

Zure ontasun handian
 Dut ene fidantzia,
 Zure miserikordian
 Esperantza guzia,
 Ardietsiko dudala,
 Gristino on bezala,
 Goihentzeko grazia.

Egunetik egunerat
 Terminoa luzatuz
 Ene azken orenerat
 Aski laster ez helduz
 Da ene kexagunea
 Zuganat, Jesus maitea,
 Berantegi hurbilduz.

Bozik noa partitzerat
Mundu triste huntarik
Jesuskin juntatzerat
Noala pentsaturik.
Ez dut haren ikustez,
Harekin bat egiteaz
Bertze gutiziarik.

Karitate kartsuenaz
Nauzu, Jesus, maitatu;
Amodio puruenaz
Nahi zaitut pagatu.
Lehenik hemen berean
Gero eternitatean
Otoi susta nazazu.

Bainan aski denaz geroz,
Jauna, zu ikustea,
Zorionez, bozkarioz,
Izaiteko betea,
Has zaite lehen bai lehen
Otoi eni erakusten
Zure begitarte.

JUSTUEN BOZKARIOA

(Airea: *Dans cette étable*)

Hain da ezia
Jaunaren legea,
Barne guzia
Uzten du betea
Esperantza onez
Kontsolazionez.
Ene gustu handia
Han dut ezarria,
Hain da ezia.

Inozentziak
Zeruko atsegin
Gozo guziak
Dekarzke berekin
Plazerren bilduma,
Zeruko erresuma,
Ditu hemen pintatzen
Eta gustarazten
Inozentziak.

Haur inozentak
Bereganat deitu
Zituen Jaunak
Eta deklaratu
Zeruan sartzeko
Hekin iduriko
Behar zela bihurtu
Eta imitatu
Haur inozentak.

Omore onak
Haur inozentetan
Ikusten denak
Emaiten du bixtan
Zenbat arraitasun,
Maitagarritasun
Diotzan iratxiki
Inozentziari
Omore onak.

Justuak beti
Kontent alegera
Dire ikusi
Prest obeditzera.
Aingeruen pare
Bertutez bertute
hegaldaka bezala
Kurritzen dutela
Justuak beti.

Bozkarioak
Bete tuenean
Gure gogoak
Bertuten bidean,
Ezartzen tu betan
Gure bihotzetan
Dohatsuen gozoa,
Barne barnekoa
Bozkarioak.

Gozorik gabe
Kurritzen denean
Beti herabe
Zeruko bidean,
Iduri dutela
Bortxaz doazela.
Bizian holakoak
Uzten tu Jainkoak
Gozorik gabe.

Tristeziari
Bihotza libratuz
Bertuteari
Zei harka beiratzuz
Hori da bixtatik
Zerua galdurik
Ibiltzea trunbilka
Libratuz bihotza
Tristeziari.

Gogo tristeak
Iluntzen baditu
Gure barneak,
Animatzen ditu
Allegerantziak,
Jaunaren graziak
Ezartzen tuenean
Omore onean
Gogo tristeak.

Salbatzaileak
Gizonen artean
Azken urteak
Eman tuenean,
Bere ontasunaz,
Begotarte onaz
Zituen gonbidatzen
Eta irabazten
Salbatzaileak.

Zeruan ere
Haren arraiziak
Ditu fin gabe
Dohatsu guziak
Gloriaz betetzen,
Plazerez gainditzen,
Jaunaren ontasunak,
Begotarte onak
Zeruan ere.

Munduak berak
 Nahi tu ikusi
 Bihotz minberak
 Sofritzen arraiki;
 Legeak konplitzen,
 Bozik jarraitzen
 Sainduek irakatsi
 Duten bide hari,
 Munduak berak.

ZERURAKO HATS-GORAPENAK

(Pelegrinen airean)

Zeruan da ene herria:
 Beher huntan
 Biderant bat naiz etorria
 Egun hautan.
 Munduko distiadurak
 Ez nau xoratzen;
 Zorionaren itxurak
 Ez-deus ditut kondatzen.

Orein hestuak egarriaz
 Ur-bururat
 Kurritzen ohi du lehiaz.
 Ni zerurat
 Lehia handiagoak
 Beti narama,
 Han gozoz baitu Jainkoak
 Sasiatzen arima.

Egun bat zure atarian
 Iragana
 Bertze asko millen artean,
 Ene jauna,
 Hainitzez da hobeago;
 Haren gozoak
 Bozten tu hobekiago
 Ene barren-gogoak.

Karitatearen ibaian
 Amodioz
 Zorionaren iturrian
 Bozkarioz
 Zeruan dire horditzen,
 Halere beti
 Direlarik sasiatzen
 Beti dire egarri.

Miserikordiak egia
 Han du batzen;
 Eta bakeak justizia
 Besarkatzen:
 Egia lurretik sortu
 Eta zerutik
 Justizia da agertu
 Bere harmak utzirik.

Nork emanen dauzkit hegalak
 Airatzeko?
 Lagunduko ene ahalak
 Ilkitzeko,
 Desterru triste huntarik
 Lehen bai lehen
 Has nadin orai beretik,
 Jauna, zutaz gozatzen.

Errozue ene maitiari
 Berehala
 Idek dezan biderantari,
 Hemen dela
 Hartaz bertzerik munduan
 Ez dakusana,
 Haren minez desterruan
 Hiratzen ari dena.

Hik ezperen, o Herioa,
 Entzun nezak
 Desterru hunen terminoa
 Labur ezak:
 Nigarrezko haran huntan
 Nola ni bizi
 urtu gabe nigarretan
 Behatuz zeruari?

Babiloniako ur-hegi
 Ederretan
 Jarria nindagon tristeki
 Nigarretan.
 Sion, zutaz orroiturik,
 Nintzen gelditu
 Betan organo jotzetik
 Eta koplak ixildu.

Sion, zutaz erran zaizkidan
 On guziak
 Finki dagozkatz nik gogoan
 Ezarriak;
 Nik zu ahantz, Jerusalem,
 Hiri maitea?
 Lehen dut kontsentituren
 Mihiaz gabetzea!

Mendi sainduaren alderat
 Itzuliak,
 Argitu deneko, dagozkatz
 Bi begiak,
 Nahiz urrundik bederen
 Sion ikusi
 Bai eta Jerusalem
 Beti bixtan iduki.

Zure baitan dut ezarria
 Betikotzat
 Ene esperantza guzia
 Nik behintzat,
 Jerusalem zerukoa:
 Horrat heltzeko
 Desira bihotzekoa
 Askiko dut hiltzeko.

Mundu hau ez dut nik sekulan
 Maitatuko,
 Zeren ez bainaiz beher huntan
 Gozatuko
 Ene bihotzak galdetzen
 Duen gozoaz,
 Zeruian xoilki gustatzen
 Den zorion osoaz.

Bizi behar banaiz oraino
 Mundu huntan
 Ene desirak zeruraino
 Altsa detzan
 Bihotzen kreatzailea
 Dut otoiztuko
 Eta Birjina maitea
 Emanen ararteko.

HIRUR IZEN SAINDUEN: JESUS, MARIA, JOSEPEN INBOKAZIONEAZ

Jesus Maria, Josep,
 Beti behar tugu
 Beneratu Kristauek
 Eta maiz aipatu.
 Mihiz eta bihotzez
 Aipatuz ardura,
 Izen horien bidez
 Heltzeko zerura.

Denbora guzietan
 Eta bereziki
 Hiltzeko orenetan
 Deitzen tuenari
 Jesus, Maria, Josep
 Zaizko baliatzen
 Eta haren fagore
 Zeruian altxatzen.

Jesusen izenean
 Da Satan urruntzen.
 Maria aipatzean
 Aingeruak bozten.
 Josep espos garbiak
 Darozkigu beti
 Fagore bereziak
 Ardiets-arazi.

Hirur izen sainduak
 Moldezko letretan
 Diren eskribatuak
 Leku guzietan.

Jesus, Maria, Josep,
 Begiz ikustean
 Ditugun beti ere
 Gure bihotzetan.

Izen saindu horiek
 Ekarriz gogora
 Ein-ahalaz guziek
 Detzagun ohora.
 Jesusen aipatzean
 Beti errespetuz
 Zeruan bai lurrean
 Belaunak doblatuz.

Jesusek odolean
 Erosi bagaitu,
 Mariak sabelean
 Jesus ekarri du.
 Josep aita-ordeak
 Jesusen hazteko
 Jasan tuen nekeak
 Ez tu ahantziko.

Jesusek boterea
 Berak du eskutan.
 Mariak galdetzea
 Aski du zeruan.
 Josepen kreditari
 Nola errefusa
 Jesusen hazte-sari
 Galdetzen duena?

Etsaia badabila
 Gure ingurutan
 Errabian bezala
 Gu irestekotan.
 Jesus, Maria, Josep
 Erran bezain sarri,
 Kalterik egin gabe
 Badoa ihesi.

Bekatu borratuek [barkatuek]
 Zor dituzten penak
 Eta huts benialek
 Merzi tuztenak
 Jesus, Maria, Josep
 Aipatuz debotki
 Ixtant berean dire
 borratzen osoki.

Jesus, Maria, Josep,
 Ene agonian
 Defenda nazazue
 Etsaien erdian.
 Ene azken guduan
 Hel zakizkidate
 Har zazue orduan
 Nitaz pietate.

AINGERUEZ

Aingeru-tropak
 Zituen kreatu
 Jaungoiko onak
 Eta destinatu
 Gure gidatzeko
 Eta beiratzeko
 Zerurako bidean
 Etsaien artean
 Aingeru-tropak.

Lot justuari
 Zitzaizkon agertu
 Hain dohatsuki
 Betan bi aingeru,
 Eskutik harturik
 Sodomako sutik
 Salboan emaiterat
 Eta gidatzerat
 Lot justuari.

Jakob sainduak
 Biaia batean
 Lehen pausuak
 Ein zituenean,
 Zituen kausitu
 Eta ezagutu
 Aingeru gidariak,
 Bidean jautsiak,
 Jakob sainduak.

Labe gorrian
 Ezarri zituzten
 Haurren erdian
 Ikusi izan zen
 Jautsia laberat

Haurren beiratzerat
 Jaunaren Aingerua,
 apartatuz sua
 labe gorrian.

Lehoin goseak
 Zituzten ikusi
 Hain herabeak
 Ez nahiz ausiki
 Daniel justua
 Zeren Aingerua
 Harekin baitzen jautsi
 Eta mantsarazi
 Lehoin goseak.

Arkangelu bat
 Ama Birjinaren
 Salutatzerat
 Zerutik jautsi zen,
 Emanik berria
 Mariak Mesia
 Zarokula ekartzen
 Sinesten bazuen
 Arkangelu bat.

Josep justua
 Aingeru on batez
 Abisatua
 Nola zen Herodes
 Sartu errabian,
 Gabaren erdian
 Ama-semez kargatu
 Eta zen partitu
 Josep justua.

Jesu-Kristori
 Hiltzeko menean
 Zenean jarri
 Baratze batean,

Odolez izerdi,
Zitzaion etorri
Zerutik aingeru bat
Kuraiestatzerat
Jesu-Kristori.

Presondegitik,
Gatez kargatua
Zaukatelarik,
Soldaduz zaindua,
aingeru batek du
Piarres libratu,
Haren gateak hautsi
Ta ilki-arazi
Presondegitik.

Edozein orduz
Itsas-leihorretan
Ezin gaihenduz
Arrisku handitan,
Lotsatzetik urrun,
Bozik segi zagun
Jaunaren Aingerua,
Gure sustengua
Edozein orduz.

Satan gaixtoa
Oldartzen bazaiku
Bihotz flakoa
Beharrez garaitu,
Beti har detzagun
Aingeruak lagun;
Holako lagunekin
Laster da desegin
Satan gaixtoa.

Mundu sotilla
Gu tronpatu nahiz,
Ager dadilla
Kontent eta irriz.
Gure beiratzerat
Aingeru tropa bat
Da zerutik jautsiko
Eta bentzutuko
Mundu sotilla.

Beti gurekin
Badago josia
Lipizta zikin
Arimen etsaia,
Haren asaldak
Gure aingeruak
Alfer ditu bihurtzen
Eta gudukatzen
Beti gurekin.

Zeruan ere
Beti aingeruak
Gure fagore
Dire altxatuak:
Otoitzak, amoinak,
Gure obra onak
Ez dire baliatzen
Hekin bidez baizen
Zeruan ere.

Esker handiak
Zor zaizko Jaunari
Haren graziak
Bai-ditu ezarri
Gure ingurutan
halaber guardian
Aingeruak beilari
Eman dauzkunari
Esker handiak.

Jauna zeruan
Ikusten du klarki
Nahiz munduan
Gurekin den beti.
Gure aingeruak
Gur'errespetuak
Beti ditu merezi,
Bixtan baitu beti
Jauna zeruan.

BERTUTE TEOLOGALAK

1. Fedea

Munduko jakintasunak
Eta haren argiak
Maiz tronpatzen du gizonak,
Lilluratzten begiak.
Bainan fedea gidari
hartzen duen guziak
Ikusten ditu segurki
Jakin behar egiak.

2. Esperantza

Sainduki bizi direnak
Legez dire penatzen;
ordean horien penak
Gozo dire bihurtzen,
Agindu zaioten sari
Eternalaren bixtan,
Esperantzaren sokorri,
handia bihotzean.

3. Karitatea

Zeren den hain maitagarri,
Zeren den guziz ona,
Amodioz Jainkoari
Lotzen zaion arima
Lokarririk sainduenaz
harekin bat eginik,
Dohatsuen zorionaz
Gozatzen da jadanik.

BERTUTE MORALAK

1. Justizia-zuzentasuna

Fedeaz giristinoa
Dohatu duenean,
Ezarri dio koroa
Jaunak buru gainean.
Bainan beti orroit bedi
nausi bat baduela
Bizi ez bada zuzenki,
puniko duena.

2. Indarra-kuraiea

Zenbat etsai mundu huntan
Errabian bekaitzez
Kristau onen ingurutan
Boztuak hekin gaitzez.
Bainan indarrez, kuraiea
Animatuz bihotzak,
Burlatzen dire etsaiez,
Bentzutzen tuzte gaitzak.

3. Prudentzia

Ilunbez inguratuak
heldu gare mundurat,
jakitatez gabetuak
Gur'etsaien arterat:
Ez balitu prudentziak
Gure oinak gidatzen,
Maiz gintezke eroriak:
Noiz ginabilzke xuxen?

4. Tenperantzia

Bihotzez Jainko xoilari
Juntatuak egonez,
Lurreko ontasunari
Kasu guti eginez,

Plazer, gustu, gutiziak
Moderatuz zuhurki
Behar tu tenperantziak
Izarian iduki.

5. Emetasuna-mantsotasuna

Damuak, nahigabeak
Izpirituko penak,
Gorputzeko doloreak,
Gaitzak, eritasunak
Hartzen badire mantsoki
Hagitz dire arintzen:
Emetasunak errexki
Du kolera bentzutzen.

6. Umilitatea

Izpirituz umil denak
Ez baditu barnean
Sendimendu apalenak
Maiteki bihotzean,
Haren umilitatea
Bertute agorra da;
Ez da hura bertutea,
Bainan haren axala.

7. Modestia

Ibiltzean, mintzatzean,
Eta bere jaunzturan,
Elizetan, mundupean,
Beti leku orotan
Kristau onen modestiak
Behar du sinalatu
Ikusten tuzten guziak
Onez edifikatu.

RELISIONEAREN BERTUTEAZ

Gure kreatzaileari
Adorazionea
Haren handitasunari
Zor zaion ohorea
Bihurtzerat erakartzen
Gaituen bertutea,
Bertute hortan zerratzen
Da Relisioea.

Jainkoa desohoratzen
Dutenak bere baitan
Edo hari kontsekratzen
zaizkon zenbait gauzetan
Relisioe gabeak
Ditezke holakoak
Eta blasfematzaleak
Eta sakrilegoak.

Idolatria, magia
Edo aztitasuna
Bai eta sorginkeria
Pratikatzan tuena
Bizi da bere arimaz
Egin gabe kasurik,
Relisioe sailduaz
Obraz arnegaturik.

Azti eta sorginetan
Dutenek fidantzia
Enganio galkorretan
Deramate bizia:
On ez gaitzen emaitako
Ez du nihork dohainik,
Ez badu gur'onetako
jainkoak berak emanik.

Nork zukeien ezagutu
Jopen papientzia
Satanek ez balu artu
Hainbertze ausartzia?
Orduan Jopek badaki
Eta dio haltoki
Ez dela onik ez gaitzik
Non ez den Jauna ganik.

Jaunak eman, hark ereman
Haren izen saildua
Beti leku guzietan
Den benedikatua:
Dio Jopek miserian
Eroria delarik
Harrak kenduz ongarrian
Bere zaurietarik.

Jaunak maite dituenak
Zehatzen ohi ditu
Tobias aingeru onak
Zuenean argitu,
Zure frogatzeko, dio,
Jaunak zaitu itsutu,
Zeren ainitz amodio
Ekartzen baidarotzu.

GIZONAREN AZKEN FINAK

Heriotzea

Herioak mundu huntan
Ez du nihor gupida:
Monarken palaziotan
Etxoletan bezala
Sartzen da berdin ausartki
Eta haren kolpeak
Badaramatza sotilki
Zahar eta gazteak.

Herioaren izenak
Lazten tu gehienak
Eta haren aipamenak
Lotsatzen gaixtaginak.
Kristau onak du kontrarat
Hiltzea desiratzen,
Hilik baizen bizitzerat
Ez baida nihor heltzen.

Jujamendua

Zer da lazgarriagorik
Jujamendua baino?
Juje hala argiturik
Izan da egundaino?
Bihotzen plegu gordeak
Ditu klarki ikusten;
Pentsatu eta eginak,
Hitzak ere pisatzen.

Lehen jujamendu hori
Bada hain lazgarria,
Azken jujamenduari
Jinen zaio aldia:
Menden azken egunean
Juje soberanoa

Mundurats jausten denean,
Nork jasan haren soa?

Parabisua

Ez du begiak ikusi,
Beharriak aditu,
Izpirituak hain guti
Zer diren konprenitu
Justuentzat Jainko Jaunak
Preparatu saria:
Parabisu-ontasunak
Eta hango gloria.

Guziak Errege dire
Zeruko erresuman;
Ez dire beldur batere
Deusek altara detzan.
Desira baino zeruan
Aboro da gozoa;
Hitz batez, parabisuan
Ikusten da Jainkoa.

Infernua

Infernua da leize bat
Beti sutan dagoena,
Jaunak aurtiki du harat
Gaitz guzien bilduma.
Han beti dute sofritzen
Esperantzarik gabe:
Deusek ez ditu gutitzen
Tormentak behin ere.

Gorputzak eta arimak
Suak ditu erretzen
Bainan surik bortitzenak
Ez ditu konsumatzen.
Gehienik du berretzen
Horien ondikoa
Zer gatik ez den ikusten
Infernuan Jainkoa.

DENBORAREN BALIOA

Denboraren balioa
Ez daiteke estima.
Zerua da prezioa
Ixtant bakotxarena.
Hartaz ongi baliatuz
Heltzen dire zerurat,
Hura gaizki enplegatuz
Betikotz infernurat.

Ontasun guziz balios,
Dohain preziatua,
Instant eta mement oroz
Guretzat berritua.
Hartaz ongi baliatuz
Heltzen dire zerurat
Hura gaizki enplegatuz
Betikotz infernurat.

Mundu huntan ez ahal da
Hain gaizki beiraturik
Nola bai dago denbora,
Edozein aldetarik.
Batzuek hil nahi dute
Zaielakotz luzegi;
Bertzek gaitz nahi diote
Doalakotz fitegi.

Batzuk bertzek bezain gaizki
Dute Arrazoinatzen;
Ez baidakite zuhurki
Denboraz baliatzen:
Ez lezakete banoki
Enplega hanbat oren
Pentsatzen balute ongi
Zenbat balio duen.

Lehen, orai eta gero
Dire hirur memento:
Lehen hori iragana
Berriz ez itzultzeko
Eta geroren mentura
Ez da gure meneko.
Orai da beraz segura
Gure salbamenduko.

Lehen egin behar zena
Orai dezagun egin.
Gerokotz uzten duguna
Ein gabe utz ez dadin.
Igorriz beti gerorat
Bere salbamendua
Erortzen da infernurat
Tropelaka mundua.

Denbora iragaiten da
Ximista bat bezala;
Gure bizia badoa
Nihork ez daki nola.
Amets baten pare dire
Denbora iraganak,
Beti gozaturik ere
Munduko atseginak.

Luzaro bizia gatik
Ez badugu deus egin,
Zerukotz balios denik
Goaz esku hutsekin
Juje garratz bezain zuzen
Baten tribunalerat
Zerbitzari inutilen
Arrastaren hartzerat.

Jaunak han ez du galdetzen
 Zenbat urte ditugun,
 Ez munduan izan garen
 Pobre ala dirudun,
 Bainan bai nola pasatu
 Tugun gure egunak
 Eta nola gobernatu
 Hark eman ontasunak.

Bertutearen obratzen
 Enplegatu egunak
 Beteak dire kausitzen
 Eta baliosenak.
 Horien orroitzapenak
 Ilkitzean mundutik
 Ezartzen ditu gizonak
 Fidantziaz beterik.

Adios, dio egunak,
 Banoa sekulako.
 Bihar bilatzen nauenak
 Ez bainau kausituko.
 Egun hunek diraueno
 Laster eigin bidean
 Geldi ez gaiten betiko
 Gauaren ilunbean.

UMILITATEA

O umilitate saindu,
 Bertuten zimendua,
 Saindutasunak zu zaitu
 Betiko sustengua,
 Zenbatenaz apalago
 Bai datza ezarria,
 Hanbatenaz bortitzago
 Da zimendu berria.

Zimenduan dire sartzen
 Harririk sendoenak,
 Hek bai dituzte jasaiten
 Asenturik gorenak:
 Axaletik hasten bada
 Bertuten asentua,
 Beti flako izanen da,
 Aise barreiatua.

Gora igan nahi badu
 Nihork Jaunaren bixtan
 Behar du hagitz apaldu
 Lehenik bere baitan,
 Zeren apaltzen direnak
 Bai dire altxatuak,
 Eta altxatzen direnak
 Justuki apalduak.

Jaunak kreatu zituen
 Zeruan aingeruak,
 Edertasunez beztitu
 Hekin Izpirituak.
 Bainan bere urgulluak
 Ditu eror-arazi
 Eta umiliatuak
 Infernurat egoitzi.

Barnez ezti eta umil
Ez den giristinoa
Ez daite zugarat hurbil,
O Jesus dibinoa.
Bihotz ezti umiletan
Duzu zure gostua
Ezar azu gure hautan
Zure izpiritua.

Zer den gure etorkia
Ongi kontsideratuz
Eta gure miseria
Begien bixtan hartuz
Ezagutu behar dugu
Gure ez-deustasuna
Bihotzean garraiatu
Beti umiltasuna.

Gu baitan den on guzia
Zerutik heldu zaiku,
Ordean gaixtakeria
Gerok obratzen dugu.
Zertaz beraz glorifika?
Nondik har banitate?
Azkenean harren bazka
Bihurtu behar gare.

Bertute, merezimendu,
Dituzkegun apurrak
Jaunak emaiten dauzkigu,
Hek dire haren obrak.
Eskerrak beti umilki
Hari bihur detzagun,
Ez bagare maluruski
Haren bixtan hobendun.

Jaunaren aintzin-gidari,
Gorenaren profetak
Handi eta miragarri,
Saindu bezain diskretak
Umilki tu gerizatu
Dohainik ederrenak:
Jaunak hartaz egin ditu
Laudorio gorenak.

Jesusek bere amatzat
Maria du hautetsi.
Eta haren sabelerat
Gizon eginik jautsi:
Zer ontasun, zer ohore
O Jainkoaren ama!
Hautatzen duzu halere
Sehi baten izena.

Jesusek bere burua
Gizonaren semetan,
Hortaraino apaldua,
Tratatzen du munduan:
Nork esplikatu, nork konpreni
Handitasuna bera
Hain apal nola den jautsi
Gizonen altxatzera?

Jesusen umiltasuna
O zer mirakulua,
Suntsitu behar lukena
Gizonen urgulua!
Gu behar gare apaldu,
Jauna, zure oinetan,
Ahalaz umiliatu
Gure hobenen bixtan.

BEKATU MORTALA

(Kantabren martxa)

Bekatua, mustro lazagarri,
 Gure arimen etsaia,
 Hire ondotik duk etorri
 Herioaren premia!
 Hik duk mundurat ekarri.
 Arimen etsimendua
 Izurriaren kotsua,
 Aire hain korronpitua,
 Gaitz guzien ibaia!

BEKATU BENIALA

(Kantabren martxa)

Jainkoa maite duenari
 Hutsik xumenak min dio,
 Aitetan den hoberenari
 Damu egiten baitio:
 Erori den bezain sarri,
 Altxatzerat du egiten,
 Nigar karatsak ixurtzen
 Penitzentzian bilatzen
 Zenbait erremedio.

BEKATU KAPITALAK

1. Orgullua

Orroit handi orgullutsua
 Ixtil puska bat haizala
 Lizunkeriaz orhatua,
 Hil bezain sarri ustela.
 Bizian adimendua
 Ilunbez duk estalia,
 Eta hi haizen guzia
 Ez-deusetarik hasia,
 Amets baten itzala!

2. Abarizia

Bihotza dauk abariziak
 Suak bezala erretzen.
 Aberasteko gutiziak
 Gogotik irets-arazten
 Krima suerte guziak.
 Munduan bizi haizeno
 Duanaz aberats baino
 Ez duanaz pobreago,
 Gosea duk sofritzen.

3. Lohikeria

Ez da sekulan sasiatzen
 Plazen likitsen gostua;
 Atseginak bai du berretzen
 Atseginen egartsua.
 Desirek desirak bizten.
 Jainkozko gauza guziak
 Gogotik arras utziak
 Dagozka bihotz lohiak,
 Haragi bihurtua.

4. Inbidia

Gizona, hire inbidiak
 Ez dik kolpatzen hi baizik:
 Ikusten tuan on guziak
 Pozoin bihurtzen darozkik.
 Etsai haren maleziak
 Gozamenez eskasia,
 Ontsasunez pobrezia,
 Bozkarioz tristezia
 Hiretzat egiten dik.

5. Gormandiza

Jateko eta edateko
 Uste duk sortu haizela?
 Noiz artean duk idukiko
 jainkotzat hire sabela?
 Ordu duk ezagutzeko
 Bizitzeko dela jaten
 Et'ez jateko bizitzen,
 Adimendurik ez duten
 Errana den bezala.

6. Kolera

Errabiaren pareko da
 Koleraren asaldua.
 Kolerusak ez du gupida
 Ez mundua, ez zerua:
 Guziak ditu partida;
 Blasfemioak ahoan,
 Gaixtakeria gogoan,
 Bere baitarik kanpoan
 Dabilla zoratua.

7. Alferkeria

Alferkeriaren pozoinak
 Atakatzen tu ezteki
 Gure biziaren harroinak
 Eta bihurtzen hain nagi:
 Gorputzak eta arimak:
 Indarrez ditu gabetzen,
 Arras herabez betetzen,
 Izpiritua goibeltzen,
 Uzkurturik osoki.

BEKATOREAREN ZORTEA

O zein den zorte tristea,
 Bekatorea,
 O zein den zorte tristea
 Pentsa-zak maiz
 Bekatuan bizitzea,
 Salbatu nahi bahaiz.

Jainkoaz hastietsia,
 Haren etsaia,
 Jainkoaz hastietsia,
 Erreboltan,
 Daramak hire bizia
 Tristeki mundu huntan.

Soseguaz gabetua,
 Asaldatua,
 Soseguaz gabetua,
 Haiz aurkitzen
 Gatibo bilakatua,
 O zer ez duk sofritzen!

Hire plazer gozoetan,
 Atseginetan,
 Hire plazer gozoetan
 Bihotzerat
 Heldu ohi zauk bet-betan
 Edo-zer trublutzerat.

Herioaz orroitzean
 Hire barnean
 Herioaz orroitzean
 Zer lastura
 Ez duk hire bihotzean?
 Hobenen erredura!

Ez balitz deus beldurtzeko
 Bertze munduko,
 Ez balitz deus beldurtzeko,
 Bainan Jaunak
 Surat ditik aurtikiko
 Kriman hiltzen direnak.

Pentsa-zak dohakabea,
 Hire epea
 Pentsa-zak dohakabea,
 Hurbil dela;
 Luzaro bizi ustean
 Egun hil haitekela.

Beti gerorat uztea
 Konbertitzea,
 Beti gerorat uztea
 Duk ondikoz
 Noizbait salbatu ustean
 Galtzea sekulakotz.

Ez duk ez biharamunik
 Seguraturik,
 Has hadi, has, egun danik
 Konbertitzen,
 Bekatua kitaturik
 Barkamendu galdatzen.

Salbatzaile dibinoak,
 Hire Jainkoak,
 Salbatzaile dibinoak
 Hau bilatzen
 Egun darozkik besoak
 Amultsuki hedatzen.

Haren ontasun handiaz,
 Haren graziaz
 Ez bahaiz egun lehiaz
 Baliatzen,
 Laster bere justiziaz
 Hasiko duk obratzen.

Bihotz umiliatuak,
 Doluz zaurtuak,
 Salbatzaile amultsuak
 Onesten tik
 Eta hekin bekatuak
 Ahanzten barkaturik.

JAUNAREN HITZAZ (PREDIKUAZ)

Laster eigan predikura:
Jauna da han mintzo zaikuna.
Eta haren gantzudura
Bihotzak hunkitzen tuena.

*Laster eigan predikura,
Graziaren ur-burura.*

Laster eigan predikura,
Jaunaren ontasun handiak
Aditzailen bihotzera
Han ixurtzen ditu graziak.

Jaunaren hitz sakratuak
Justuak ditu kontsolatzen.
Eta kriman ohituak
Konbertitzerat gonbidatzen.

Itsuak ditu argitzen
Jaunaren hitz boteretsuak,
Barneko gaitzak sendatzen
Eta garbitzen lepratsuak.

Laster eigan predikura,
Jaunak han baitu irakasten
Zerura bide segura
Eta berak hartan gidatzen.

Jauna bera da egia,
Aditzen dena predikutik
Bai eta predikaria
Guk hau ez ikusia gatik.

Laster eigan predikura,
Han da egiazko bizia.
Hilen pizteko mundura
Berri-berritan etorria.

Sekulan Jaunaren hitzak
Ez du bere indarra galtzen,
Konbertitzen tu bihotzak
Edo bekatuan gogortzen.

Laster eigan predikura:
Han behar dire konbertitu
Gure bihotzak onera
Eta Jaunarekin baketu.

Beira kontra egitetik
Deitzen gaituen graziari.
Mendiak bere lekutik
Aldaratzen tuen bozari.

Bekatuaren erroak
Aterako tu betikotzat
Noizbait Libango zedroak
Inarrosten zituen bozak.

Laster eigan predikura,
Lazaro usteltzen hasia
Biztu zuen Jauna bera
Gure biztera da jautsia.

Bekatuaren hobitik
Atera nahi den guzia
Has bedi orai beretik
Higuintzen iragan bizia.

Laster eigan predikura
 Bihotzak urrikiz beterik
 Lehenago desertura
 Kurritzen zuten predikutik.

Barneko penitentziak
 Borratuko ditu hobenak
 Egin ditugun gaizkiak
 Eta merezi tuzten penak.

*Laster eigan predikura
 Fruitu horien biltzera.*

PREDIKUA HASTERAKOAN

(Je viens à vous, Seigneur: instruisez-moi)

Otoi, Jauna, zuk argi gaitzazu.
 Zuk bakarrik zure lege saildua
 Progotxoski irakasten duzu,
 Bihotzetan ezartzen finkatua.

Gori zazu su dibino hartaz
 Zure partez mintzatzeraz doana
 Eta guri zure gantzuduraz
 Aditzaileen bihotz gogortasuna.

AZKEN JUJAMENDUAK

(Airea: *Foudres, éclairs, trompette et tonnerre*)

Aditzen da tronpeta lazgarria,
Etorri da Jaunaren eguna
Egun triste, egun lotsagarria
Eta egun handiena.

Ihortziri eta ximixtapean
Lehenago Jauna mintzatu zen;
Bainan egun bere majestatean
Handiago da agertzen.

Aspaldi lur bihurtu haragiak
Erraustuak ziren hezurretan;
osaturik instant batez guziak
Bizterat doaz bet-betan.

Aingeruek aldarazten dituzte
Merezitu duten eredura:
Gaixtaginak eta onak bi parte
Jaunaren bi aldetan.

Hobendunak ezkerreko aldetik
Ikusten du Juje hasarrea;
Eta onak Jaunaren eskuinetik
Idurikatzen bakea.

Errabian ahalkez estalirik,
Gaixtaginak marrasketan daude;
O zatorzte, lurak eta mendiak!
Otoi estal gaitzazue!

Ifernuak erraiak idekirik,
Diote, hots, irets baginetza.
Bainan egun Jaunaren begitarik
Ez daite nihar geriza.

Orduraino gordeak egon diren
Arima beltze eta itsusiak
Agertzen tu guzien bixtan hemen
Jaunaren argi biziak.

Ilunbetan bakarrik sekretuan
Egin krimak han agertzen dire;
Bihotzean eta izpirituan
Has-akaba zinak ere.

Bizioak bertutearen kapak
Estalirik munduaren bixtan
Enganatu gaituzten hipokritak
Emanen dire argitan.

Gaixtaginak bere krimen laidoa
Hain handia edireten badu,
Emanen den arrasta betikoa
Nola behar du aditu?

Zoazkide, ah! madarikatuak!
Zoazkide urrun ene ganik.
Sekulako surat kondenatuak
Erretzerat orai danik.

Su eternak debruentzat piztuak
Arrasta hau eman bezain sarri
Erretzen tu arima damnatuak
gorputzak bezain bortizki.

Bertutea, kalomniaz belztua
Orduraino izan balin bada,
Egun hartan ohorez gaintitua
Handizki laudatuko da.

Egarriak, goseak, buluziak
Mundu huntan ibili direnak
Egun hartan espos-soinez jauntziak
Kontsolatuko tu Jaunak.

Itzultzen da eskuineko alderat
Arraiturik Jaunaren bisaia.
Isurtzen du justuen bihotzerat
Bozkariozko ibaia.

Zer gozoa aditzean: zatozte
Ene aitaz benedikatuak:
Har-zazue ene glorian parte:
Han dire zuen tronuak.

Sartzen dire zeruko erresuman
Arimekin gorputz gloriosak
Gozatzeko mende eternaletan
Egiazko zorionaz.

IFERNUAZ ETA HANGO PENEZ

Kreatura damnatua,
Hire penak zer diren,
Zer den hire infernua
Zenbat dukan sofritzen,
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Ez dezaket erran hitzez
Zenbat dudan sofritzen.
Ene dolore bortitzez
Hasten banintz mintzatzen,
Sobera flakoak
Litezke terminoak.

Ez badezakek esplika
Zenbat duan sofritzen
Sentitzen duan bezala
Erdizkatxe bederen.
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Ene zorigaitzak ez du
Helas! bertze nebririk
Jainko guziz boteretsu
Baten kolera baizik.
Nik hura ondikoz
Bizturik sekulakotz.

Hire pena zertan datza?
Zerk darozkik alatzen
Arima eta gorputza
Zerk hauen tormentatzen.
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Su mirakulluzkoenak
Erretzen ditu beti
Gorputza eta arima
Eta ezin kontsumi.
Sua dugu hemen
Jaten eta edaten.

Su lazgarri horren karrak
Zenbat iraun behar du?
Element horren indarrak
Noiz behar du jabaldu?
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Ez diro deusek iraungi
Behin biztu denean
Iraun beharko du beti,
Beti indar berean.
Jainko Hasarreak
Bizten duen labeak.

Zer leku den infernua,
Zer duan hor ikusten,
Nortaz haizen lagundua,
Nork duen hor manatzen.
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Infernua da leze bat
Debruen erresuma,
Jaunak aurtiki du hunat
Gaitz guzien bilduma:
Munstro beltzik baizen
Ez da hemen ikusten.

Hire pena guzietan
Zein da lazgarriena,
Gehienik hire baitan
Afljitzen haizena?
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Orroitzean ene faltaz
Gabetua naizela
Betikotz ene Jainkoaz
Errabian bezala
Dolorez, auhenez,
Urtzen naiz haren minez.

Zertako haiz okupatzen
Galdu duan Jaikoaz?
Zer gatik ez duk etsitzen
haren amodioaz?
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Higuintzerat bortxatua
Naizen Jainkoagana
Ez dakit zerk hertxatua
Instant oroz narama,
Beti bere ganik
Kasatzen naularik.

Nola duan merezitu
Jainkoaren kolera,
Zeren gatik kondenatu
Hauen supliziora.
*Erraguk, erraguk,
Argitu nahi gaituk.*

Dela madarikatua
Sortu nintzan eguna
Eta lehen bekatua:
Egin izan nuena:
Krima hark ondikotz
Galdu nau sekulakotz.

Bekatu mortal bakar bat
 Aski bada galtzeko,
 Milaka ein tuztenentzat
 Zer pena ote dago?
*Erraguk, erraguk,
 Argitu nahi gaituk.*

Gaztiguen hedadura
 Gaixtoek leze huntan
 Bere krimen eredura
 Beharko dute jasan:
 Pena eternalak,
 Ordean ez igualak.

Bekatu mortalekin
 Juntatua denean
 Huts benial batek berdin
 Izanen du lezean
 Pena eternala
 Huts mortalak bezala.

Borratuak izan diren
 Bekatu beren pena,
 Denboran konplitu ez den
 Penitzentzia hura
 Ez daite sekulan
 Akaba infernuan.

Denboran hain urrikari
 Ditu gizon flakoak
 Justu bezain miragarri
 Agertzen den Jainkoak
 Aitzitik ordean
 Ez eternitatean.

PURGATORIOAZ

O arima Jainkoaz onetsia,
 Orroit hadi badela leku bat
 Hemen arras Jaunaren justizia
 Satifatu ez duenarentzat.

Borratua izan arren hobena,
 Ez ziaukuk Jainkoak barkatzen
 Bekatuak noizbait zor duen pena
 Nun ez dugun osoki pagatzen.

Hurbil hadi purgatoriotara,
 Jaun botere guzia duenak
 Biztu duen suzko leze hartara:
 Entzunen tuk auhenik minenak.

Arima hek gauza gutia gatik
 Bizi dituk hats-gorapenetan,
 Urrunduak zeruko gloriatik
 Aurkitzen tuk tormenta dorpetan.

Zenbatenaz maitagarriagoa
 Ezagutzen bai dute Jainkoa,
 Hanbatenaz zaie bortitzagoa
 Jasan behar duten ondikoa.

Lege balitz mundura bihurtzea
 Hango penak behin frogaturik,
 Ez laiteke zilegi mintzatzea
 Jainkoaren justiziaz baizik.

O! menturaz gure adiskideak
 Gure gatik dire penatuak,
 Gure hurko burraso-ahaideak
 Gure faltaz sutan hondatuak.

Behar bada hemen gure alderat
Amodio sopra zutelakotz,
Izan dire purgatoriotarat
Aurtikiak hainitz urtekotzat.

Zuek, gure adiskide maiteak,
Diote maiz nigar-marrasketan,
Otoitz, barur, eta karitateak
Egitzue gure fagoretan.

Otoi, Jauna, otoi urrikalmendu
Su-lametan daudezen arimez
Galdegiten dautzugu barkamendu
Mundu huntan ein tuzten hobenez.

Bara zaite bara hei jazartzetik.
Gehiago ez utz hek erretzen.
Ah! has bitez, aterarik su-petik,
Zutaz, Jauna, zeruan gozatzen.

SAKRAMENDUAK

(Airea: *Kantabren martxa*)

1. Jeneralean

Soldadoaren lantzak dautzu,
Jesus, sahetsa ideki:
Zauri sakratu horrek ditu
Gure minak sendarazi.
Zauri hortan zaizko sortu
Sakramenduen grazia,
Biziaren iturria,
Zorionaren bahia,
Gizonen arrazari.

2. Bataioa

Bekatuan kontzebituak
Adamen ume guziak,
Haren ondikoen primuak
Jainkoaz hastietsiak,
Justuki kondenatuak
Mundu huntan ginen sartu;
Ordean zeruko primu
Berritan egiten gaitu
Batioaren graziak.

3. Konfirmazionea

Jesu-Kristoren milizian
Izenak eman ditugu
Haren banderaren azpian
Graziak gaitu bortiztu.
Bertze dohainen erdian
Konfirmatu garenean
Gurutziaren seinalean
Etsai guzien gainean
Garaia eman zaiku.

4. Aldareko sakramendua eta sakrifizioa

Zure gorputza gure ogi,
Edari zure odola,
Zaren guzia, Jesus, guri
Eman nahi zaizkigula,
Sinesten dugu fermuki
Gurutzean aldi batez
Ofritzeaz kontent gabez
Hanbat aldaretan kolpez
Imolatzen zarela.

5. Penitentzia

Noizbait Satanen maliziak
Ondoratzen tuenean
Giristino flakoegiak
Bekatuen uholdean,
Oraino penitentiak
Bizia ofritzen daie:
Egin bezate kuraie
Salbatu nahi badire
Taula horren gaineen.

6. Anuntzioa

Dolorezko ohe batean
Alde guziz penatuak,
Ariman eta gorputzean
Etsaiez atakatuak,
Arriskutan garenean,
Kuraiez gaitu betetzen,
Arimak purifikatzen,
Gorputzak ere sendatzen
Anuntzio sailduak.

7. Ordena

Ordena sailduaz Jainkoak
Apezak ditu egiten.
Otoitzak, sakrifizioak
Hauk diotzote ofritzen
Bizien eta hilentzat
Gu bekaturik garbituz,
Lege sailduan argituz,
Bide onean gidatuz
Hel-arazten zerurat.

8. Ezkontza

Jaunak baratze dohatsuan
Ezarri zuen gizona:
Hark lurreko parabisuan
Eman zioen laguna
Bere sahets hezurretik,
Bi gorputzez bat eginik.
Batasun hortaz geroztik
Espos giristinoentzat
Egin da sakramendu bat.

BAKETIARRAREN ETA MENDEKARIAREN ARTEAN IHARDUKIA

Baketiarrak

Gaizki aditurik legea,
Juduek uste bazuten
Adixkideen maitatzea
Zela xoilki manatzen,
Lege-emalle dibinoa
Garbiki da esplikatu:
Egiazko amodioa
Etsai berentzat manatu. (bis)

Mendekariak

Manu gogor, lege dorpea!
Ez ote zen bada aski
Ongi-egilen maitatzea?
Zertako da iratxaki
Orobat gaizki-egileak
Behar direla maitatu
Eta gure zehatzaileak
Ordainez ongi tratatu? (bis)

Baketiarrak

Gorputz bera egiten dugu
Jesu-Kristo buruzagi;
Zeru bera zaiku agindu
Hemen elgar maita-sari.
Manu gozo, lege maitea,
Zuk deraukuzu ekarri
Lurrerat zeruko bakea
Bihotz guzien lokarri!

Mendekariak

Gutien ustean etsaiak
Niri hanbat atsegabe
Eta nik mantsoki guziak
sofri mendekatu gabe?
Ez dut bihotz hain pairatua!
Halakoei ni barkaturik
Ez da dostatuko mundua;
Ez daut eginen irrik. (bis)

Baketiarrak

Jesu-Kristok dautzu manatzen.
Etsaiari barkatzea
Eta non ez duzun barkatzen
Segur duzu damnatzea.
Haren etsai zen guziari
Barkatzen hasi zen bera:
Obedi zozu legeari:
Ken zazu barnetik herra. (bis)

Mendekariak

Egin dauzkidate damuak:
Ez detzakut utz gogotik:
Ohorezko sentimenduak
Kolpatzen tuzten pontutik.
Sobera gusta lakioke
Ene neturalezari;
Bortxa egin behar nioke
Beti ene bihotzari. (bis)

Baketiarrak

Adi zazu, mendekaria,
Huna zer zaitzun gertatzen:
Zure herraren malezia
Zure kontra da bihurtzen.
Zer pena, zer neke, zer gudu
Gau et'egun bihotzean
Ez dituzu behar sofritu
Herran bizi zarenean. (bis)

Mendekariak

Zilegi ez bada gaizkiak
 Mendekatuz bihurtzea,
 Halaber neke da etsaiak
 Bihotzetik maitatzea:
 Ez dut idukiko herrarik:
 Bainan ez ongi, ez gaizki,
 Halako jendekin garabik
 Ez dut nahi iharduki. (bis)

Baketiarrak

Hola etsaia tratatzea
 Ez da aski salbatzeko.
 Egiazko karitatea
 Hedatzen da urrunago.
 Gaizkiaren ordain ongia
 Bihurtzea du manatzen.
 Jaunaren ontasun handia
 Zauku moldetzat emaiten. (bis)

Mendekariak

Ez diot eginen iroi-ik
 Gaizki egin dautanari
 Ez eta bisaia gaixtorik
 Behin ere etsaiari.
 Bainan izaiten duenean
 Zerutik zerbait gaztigu,
 Erranen dut ene barnean:
 Ongi merezitua du! (bis)

Baketiarrak

Oihuz Aita zerukoari
 Zauzko barka detzazula
 Zure zorrak, zuk etsaiari
 Barkatzen tutzun bezala.
 Konpreni zazu otitz hori
 Egiten diozunean
 Nola mintzo zaizkon Jaunari
 Eta zer duzun barnean. (bis)

Mendekariak

Ez naiz barnez alegeratzen
 Gaixtaginen ondikoez
 Ez eta bihotzez tristatzen
 Ene etsaien gozoez:
 Bainan hekin gaixtakeriak
 Ez balinbadu nebririk,
 Nahiz gal dituen guziak
 Nork behar du axolarik? (bis)

Baketiarrak

Bere Aita zuen otoiztu
 Jaunak azken orenetan,
 Gurutze batean itzatu
 Zuten hekin fagoretan.
 Nork iduk dezake herrarik,
 Etsenplu hunen ondoan?
 Hitz amultsu hauk aditurik
 Nola bizi etsaikoan? (bis)

Mendekariak (konbertirurik)

Jesus etsenplutzat harturik,
 Orai beretik naiz hasten
 Bihotzetik herra kendurik,
 Ene etsaien maitatzen.
 Ofentsatu nauten guziak
 Maiteki tut besarkatzen
 Egin dauzkidaten gaizkiak
 Behin betikotz ahanzten.

Guziek elgarrekin

Dezagun otoitz Jaungoikoa,
 Arren gure bihotzetan
 Karitate egiazkoa
 Sekulatotz finka dezan,
 Mundutik ilki bezain sarri
 Sar gaiten baltsa handian
 Bizian elgar maita-sari
 Agindu zaikun glorian.

LAUDA SION

(Latinaren aire berean)

Sion, Salbatzaile ona,
Gidari eta artzaina,
Lauda zazu kobletan.

Ez gupidets ein ahala
Zeren ezin aski lauda
Baidaiteke sekulan.

Laudorio beregainki egun
Bizia emaiten daukun
Ogi biziarentzat.

Hura zaien azken afarian
Hamabi haurridei eman
Egiazki jaterat.

Lauda dezagun haltoki:
Publikoan ager bedi
Gure bozkarioa.

Egun hunekin lehen aldikotz
Mahain hori hedatu zelakotz
Daigu memoria.

Lege berriko pazkoa
Kendurik lehenekoa
Mahain hortan egin zen.

Zaharra du berriak,
Itzala du egiak,
Argiak gaua kentzen.

Kristok eina mahainean
Haren orroitzapenean
Haren manuz da eiten.

Hark berak irakasia,
Arnoa eta ogia
Ditugu kontsekratzen.

Ogia da gorputzerat,
Arnoa da odolera
Egiazki aldatzen.

Ikus, asma ez daitena,
Gauza mirestekoen
Fedea du finkatzen.

Itxura beren azpian
Egiten da sustantzia
Aldamen guzizkoa.

Mudantza egin denean,
Edozein itxurenpean
Jainko bat da osoa.

Hartzailek ez dute hausten,
Ez zatitzen, ez partitzen:
Osorik dute hartzen.

Batek har, ala har milek,
Bat hartzen dute guziek:
Ez da hartuz ez-deusten.

Gaixtaginak hartzen badu,
Onak bezenbat hartzen du,
Bainan bere kaltetan.

Herioa du aurkitzen
Justuentzat bizia den
Iturburu berean.

Ostia hautsirik ere,
Ez dudan egon batere
Hanbat dela zatittoan
Nola baida osoan.

Ez da deusa erdizkatzen,
Seinale xoila da hausten:
Sustantzia gelditzen da
Oso lehen zen bezala.

Aingeruen ogia da
Egin bideranten bazka,
Egiaz haurren ogia,
Ez oren janaria.

Agertu ziren figurak:
Hetarik ziren Isaak,
Bildots pazkoz jaten zena,
Eta zeruko mana.

Jesus artzain, Jesus ogi,
Zuk gaitutzun urrikari.
Zain gaitzazu eta bazka
Zure ontasunez goza
Gaitezken arteraino.

Guziz zuhur, boteretsu,
Zuk hemen hazten gaitutzu:
Hor ere, mahain herean,
Zure sainduen artean
Otoi plaza gaitzazu.

MUNDUKO GAUZEN EZ-DEUSTASUNA

(Aire huntan: *Tout n'est que vanité*)

Munduko gauzetan
Ez hunen agintzetan
Ez du nihork aurkitzen
Zorion faltsorik baizen.
Beti da gezurti
Ateratzen.
Halere beti
Edireiten
Ditu gizonak
Fidatu nahi zaizkonak.

Kanpotan liliak
Nola tu iguzkiak
Goiztirian zabaltzen
Arratsalderakotz histen,
Hala da gizona
Ganbiatzen
Haren adina
Iragaiten:
Sortu deneko,
Han du arrasta hiltzeko.

Mundutar arinek
Ez gazte libertinek
Ez darotet ofritzen
Atsegin, jokorik baizen.
Ordean atsegin
Gozo hetan
Pulunpa nadin
Guzietan,
Ene bihotza
Beti gelditzen da hutsa.

Hiltzerat doanak
 Zertako tu izanak?
 Dire nekez bilduak
 Urre ta zilar multzoak.
 Mundu hunen jabe
 Beher huntan
 Izanik ere,
 Haren tonban
 Ez da kausitzen
 Gorputz ustelkor bat baizen.

Gizon aipatuak,
 Handi ohoratuak
 Ez metatu ohorek
 Ez zuen titulu gorek
 Ez dute hiltzetik
 Begiratzen,
 Nihor hobitik
 Gibelatzen:
 Berant hiltzeko
 Handi sortzea ez d'asko.

Gizon izantsuna,
 Egun aberats dena
 Inguratua pobrez
 Haren amoinen beharrez,
 Biharkotz daiteke
 Eroria
 Bai eta eske
 Etorria,
 Bertzen bortara
 Hekin ondarren biltzera.

Gaixtaginak atzo
 Zedro berez gorago
 Zedukan altxatua
 Urguluz bere burua.
 Ni handik iragan
 Nintzeneko
 Deusik ez zen han
 Ikusteko:
 Izan zen ere
 Ez zen seinale batere.

Zenbat gizon famos
 Aintzindari kuraio
 Bere armen indarrez
 Hanbat garraiti-ederrez
 Itsaso-leihorren
 Soberano
 Bihurtu arren,
 Azkeneko
 Ez dire jautsi
 Lurreko harren janari?

Zuhur famatua,
 Jakintsun aipatua,
 Hire jakintasuna,
 Zuhurtziaren omena,
 Ez baduk sainduen
 Bertutea,
 Eta justuen
 Sinestea,
 Deusik zeruko
 Ez zaizkik baliatuko.

Pobreak lastotik,
 Erregeak tronutik,
 Herioak egozten,
 Bardinki ditu tratatzen.
 Guziek hobirat
 Jautsi behar
 Haren baltsarat
 Gaurtik bihar:
 Handi-xumeak
 Zaharrak eta gazteak.

Gizonen zortea,
 Biziazen epea
 Jaunak bakarrik ditu
 Bere eskutik gelditu:
 Hark dio manatzen
 Ozpinari,
 Eta egortzen
 Gizonari
 Erre dezala
 Lurreko har bat bezala.

Ez gaztetasunak,
 Hain guti osasunak
 Ez dute nihor eman
 Herioaren gerizan:
 Noiz ere bai doa
 Dostatzerat
 Atsegin-bila
 Munduperat,
 Duke betea
 Jaunak markatu epea.

Gure funts-gabea,
 Enganio tristea,
 Baldin uste badugu
 Munduan izan dohatsu!
 Zeruan da batzen
 Zoriona,
 Deusek gutitzen
 Ez duena:
 On eternala,
 Jaun goiko bera bezala.

NOELA

(Aire huntan: *De tout un peu*)

O Betleem,
ala egun zure gloriak
O Betleem
Ongi bai du distiatzen!
Zu ganik heldu den argiak
Betetzen tu bazter guziak,
O Betleem!

Zer ohore!!
Ala baitzare altxatua!
Zer ohore
Zer grazia, zer fagore!
Zeruaz zare hautatua;
Jesusen zare sor-lekua.
Zer ohore!

Azkeneko
Hor heldu da Jesus justua
Azkeneko
Gu dohatsu egiteko:
Hertsi nahi du infernua,
Guretzat ideki zerua
Azkeneko.

Gure gatik
Jainko bat boterez betea
Gure gatik
Jausten da zeru goratik.
Bai, sortzen da Jesus maitea
Bitima notarik gabea
Gure gatik.

Manjateran
Datza haurrik aberatsena.
Manjateran...
Nork zuken erran sekulan
Zeru-lurren jabea dena
Ikusiren zela etzana
Manjateran?

Artzainekin
Heldu naiz zugarat lehiaz
Artzainekin
Hek bezala nahiz egin.
Adoratzen zaitut, Mesias,
Eta maite bihotz guziaz
Artzainekin.

Ez dut deusik
O Jesus, zuri emaiteko
Ez dut deusik
Bihotz hobendun bat baizik.
Eskerren zuri bihurtzeko,
Hanbat emaitzen pagatzeko
Ez dut deusik.

DOHATSU EGIAZKOAK. EBANJELIOKO DOHATSUTASUNAK

Beati pauperes spiritu

Munduak aberatsenak
Dagoka direla dohatsu;
ordean bertzela Jaunak
Mendian erakatsi dauku:
Izpirituz pobre dena
Erran du dohatsu dela.

Ontasunez gainditua
Mundua huntan izana gatik,
Bihotza, izpiritua
Urrun badagozka hetarik:
Hari dio hitzeman
Jaunak bere erresuma.

Beati mites quoniam

Ezti eta mantsoetan
Da egiazko zoriona;
Beti hekin bihotzetan
Datza bakerik gozoena:
Deusek ez ditu kexatzen
Ez sekulan aldaratzen.

Mundu huntarik beretik
Jainkoak ditu saristatzen,
Bai lurak bere partetik
Bere fruituez sasiatzen.
Zerurat heldu artean
Dohatsu dire lurrean.

Beati qui lugent

Mundutarrek uste dute
Nigarrez dagoen guziak
Egiazki dohakabe
Egin tuela tristeziak.
Ordean bertzela Jaunak
Hartzen justuen auhenak.

Dohatsuak ditu deitzen
Jaunak hemen aflisituak.
Eta nigarretan urtzen
Ari diren gizon justuak:
Beteko tu gozo onez
Eta kontsolazionez.

Beati qui esuriunt

Justiziaren egartsu,
Saindutasunaren goseak
Egiten ditu dohatsu
Egiazki bihotz-barneak
Apetitu saindu hori
Berretuz dohakonari.

O justuen egartsua,
Zeruan iraungitzen dena,
O gosete dohatsua,
Jaunak sasiatzen duena!
Hola gose ta egarri
Izan nahiko dut beti.

Beati misericordes

Bihotz peitatetsuak
Eta miserikordiosak
Deitzen ditu dohatsuak
Eta egiazki urusak,
Urrikalmenduen Jaunak,
Egia ber-bera denak.

Nork ere bere laguna
 Izanen bai du urrikari
 Aitetan den hoberena
 Urrikalduko zaio hari.
 Eta emanen saria:
 Bere miseriordia.

Beati mundo corde

Ala urusak bai dire
 Bihotzaren garbitasunak
 Kasik aingeruen pare
 Egiten dituen gizonak!
 Bizi dire urrundurik
 Atsegin likitsetarik.

Bertuterik ederrenak
 Plazer gozoz ditu betetzen
 Garbien bihotz-barrenak
 Eta Jaunarekin juntatzen.
 Kastoaren golardoa:
 Ikusiko du Jainkoa.

Beati pacifici

Batzuek armen indarrez
 Etsaiak dituzke garraitzen;
 Bere garaia ederrez
 Eremuak urrun hedatzen:
 Bainan anbizionea
 Baino hobe da bakea.

Bakeak du deskantsua
 Gure bihotzetan ezartzen
 Eta bizi dohatsua
 Munduan eraman-arazten.
 Jainkoak baketiarrak
 Deitzen ditu bere haurrak.

Beati qui persecutionem

Mundua maite dutenak
 Munduak ditu lausengatzen;
 Eta gizon justuenak
 Etsaiak bezala tratatzen.
 Bainan persekutatuak
 Legez dire dohatsuak.

Persekutatzailetarik
 Libratuko ditu Jaunak
 Eta hekin penetarik
 Eginen atsegin gozoak.
 Hekientzat da egina
 O! zeruko erresuma.

Jendek madarizionez
 Kargatzen dituzten denboran
 Eta persekuzionez
 Jazartzen darotzuten hartan,
 Orduan ditu gozoak
 Beteko zuen gogoak.

Zerua bixtan harturik
 Dolorerik handienetan
 Ez da senditzen penarik;
 Aitzitik zuen bihotzetan
 Ezarriko tu Jainkoak
 Kontentamendu osoak.

JAINKOAREN PRESENTZIAZ

(Dezagun kanta gogotik)

Abrahami Jaunak berak
Abisu hau eman zioen,
Egin zitzan bere obrak
Perfet izan nahi bazuen
Haren obediētzian
Eta haren presentzian.

Kristaua, nahi baduzu
Sainduki bizi mundu huntan,
Behar zare maiz orroitu
Jainkoa leku guzietan
Present dela egiazki,
Beira dagozula beti.

Zeruan eta lurrean,
Argian eta ilunbetan,
Gure bihotzen barnean
Bai eta gure arimetan,
Jauna beti present dugu
Beti begira dagoku.

Guk hur'ez ikusi arren,
Hark gu beti ikusten gaitu:
Ez du beraz nehork zeren
Haren ihesi abiatu;
Zeren beti guzietan
Edireten bai da betan.

Etsaiarekin guduan
Ari garen aldi guziez
Gure koroa eskuan
Heltzen zauku bere graziez,
Gure kuraiestatzerat,
Garaitia emaiterat.

Erregeren aintzinean
Gerlan ari den soldadua
Kausitzen da bihotzean
handizki kuraiestatua:
Animo handiagoak
Emaiten ditu Jainkoak.

Lausenguz eta dixiduz
Satan entseiatzen denean
Kristau onak enganatuz
Nausitzerat hekin gainean,
Jainkoaz dire orroitzen
Eta etsiak garraitzen.

Suzana nork du libratu
Krima itsusienetik,
Juje zahar korronpitu
Korronpitzailen menetik?
Jainkoak bere graziaz
Eta bere presentziaz.

Ez gaitu nihork ikusten,
Erran zioten Suzanari.
Bainan ez ditu sinesten
Zeren baitzakien segurki
Jauna beti guzietan
Edireten dela betan.

Jaunaren presentziatik
Aldaratzen diren guziak
Laster inozentziatik
Dire krimetan eroriak,
Jaunaren ahantzmendua
Bai da krimen urburua.

Ez da progotxu erranez
 Bekatua egin ondoan:
 Ez nintzen orroit bazenez
 Jainkorik batere munduan,
 Hark ikusten ninduela,
 Niri beira zagoela.

Zerua Jainkorik gabe,
 Hura bixtatik galduz geroz,
 Infernu bihur laiteke:
 Ez laizte han ere glorios
 Salbatu diren justuak,
 Ez patriarka sainduak.

BIRJINA SAINDUAREN KANTIKA

(Airea: *Joan zait loa, joan zait jana*)

1. Magnificat anima mea Dominum

Ez dezaket sekretuan
 Iduk ene gozoa:
 Erantzun bedi munduan
 Ene bozkarioa.
 Mundu guziak behar du
 Ene baitan adoratu
 Jainko egiazkoa.

2. Et exultavit, etc.

Aspaldian desiratzen
 Zuten haur dibinoa,
 Juduek idurikitzen
 Zuten soberanoa
 Gure bitima eginik
 Sortzera doa niganik,
 Gizon eta Jainkoa.

3. Quia respexit, etc.

Begi onez du behatu
 Jaunak ene gainerat,
 Errautsetik nau altxatu
 Dudan diñitaterat.
 Kreatura inutila,
 Bere neskato umila,
 Hautatu nau amatzat.

4. Quia fecit, etc.

Ikusirik ene baitan
 Jaunaren botereak,
 Egin dituen obretan
 Holako fagoreak,
 Beti nau ni laudaturen
 Ondotik etorriko den
 Jenerazioneak.

5. Et misericordia ejus

Mundu guzian haltoki
Da beti erantzunen
Zein miserikordioski
Jaunak tratatu nauen:
Haren miserikordiak
Fagoratzen tu guziak;
Ez du nihor berexten.

6. Fecit potentiam

Ona da eta justua
Beldurtien alderat;
Beti da disposatua
Umilen altxatzerat:
Urgulutsuak aitzitik
Kentzen ditu bihotzetik,
Egozten ifernurat.

7. Deposuit potentes

Munduaren kreatzea
Obra mirestekoa;
Bainan haren salbatzea
Miragarriagoa:
Lehen obran boteretsu,
Bigarrenean amultsu
Agertzen da Jainkoa.

8. Esurientes implevit

Beldur handiak jo ditu
Lurreko botereak,
Zeren Jaunak ganbiatu
Diotzoten zorteak:
Gatiboak soberano,
Soberanoak gatibo,
Ezarri tu legeak.

9. Suscepit Israel

Pobre umiliatuak
Ditu aberastuko,
Aberats urgulutsuak
Dutenaz gabetuko:
Ez baitu deusen eskasik
Nihork bere faltaz baizik
Sekulan sofrituko.

10. Sicut locutus est, etc.

Mundurak heldu den haurrak
Zeruko Aitaganik,
Israel, zure beharrak
Ikusten tu jadanik:
Lehen zure leinuari
Eman zion promesari
Ez dio ein faltarik.

11. Gloria Patri

Gloria Jainko Aitari,
Semeari gloria,
Izpiritu Sainduari
Zor diogun guzia
Bihur detzotegun beti:
Kanta dezagun haltoki
Hiruentzat gloria.

TE DEUS LAUDAMUS

Egun, Jauna, gure bozkarioak
Galdetzen tu leku guzietan
Kanta ditene zure laudorioak
Himno eta kantiketan.

Behar huntan, o Aita eternala,
Egin tutzun ttipi ta handiek
Bere nausi soberano bezala
Lauda zatzaten guziek.

Zeruetan beti zure laudatzen
Ari dire zure aingeruak,
Zure baitan beti gozatzen diren
Zorion hartaz boztuak.

Serafinek bere laudorioa
Hitz xoil hautaz dautzute egiten:
Zeru-lurren Jauna eta Jainkoa,
Saindua zaituzte deitzen.

Betetzen tu zure majestateak
Zeru-lurrak, ibaiak, mendiak:
Argitzen tu munduko ilunbeak
Zure gloria handiak.

Etorkizun gizonentzat gordean
Zuk ditutzu profetak argitzen;
Hek ordainez, zeinek bere moldean,
Beti zaituzte laudatzen.

Bere nausi dibinoaren hitzak,
Haren obrak eta haren penak
publikatzen dituzten hekin bozak
laudatzen tu zuk eginak.

Bere odolaz fedea zigilatu
Duten martir oste miliziak
Ez dire ez laudatzetik baratu
Zure miserikordiak.

Orotarat sailduki hedatua,
Den Elizak leku guzietan
Aita, Seme, Izpiritu Saindua
Adoratzen ditu betan.

Zu Aitaren Seme haste gabea,
Jautsi zare zeruko tronutik:
Egin zare gure Salbatzailea
Denboran gizon eginik.

Zuk daukuzu, herioa goiturik,
Fededunei ideki zerua;
Mana zazu Aitaren eskuinetik:
Hura da zure lekua.

Egun batez zure majestatean
Zarenean jujatzerat jautsi,
Orroit zaite gu zure odolean
Ginitutzula erosi.

Otoi, Jauna, zure sailduen balsan
Salba zazu zure populua:
Zure primu hautatuen erronkan
Dela benedikatua.

Gida zatzu beti bide onetan,
Altxa zatzu zure gloriarat,
Etor ditene egun eternaletan
Fin gabe zu laudatzerat.

Otoi egun gaituzun urrikari;
Izan zazu gutaz pietate;
Ken etzozu indarrak etsaiari;
Bertzela galduak gare.

Zureganik uste dut on guziak,
Zuk zeronek promesak emanik.
Fida banaiz, zure probidentziak
Ez daut eginen faltarik.

JONDONI JOAN BATISTAREN LAUDO- RIOTAN

Mundu galdu hau errepartzeko,
Kristo, lurrerat etorri zaizkigu.
Egun Batista ongi laudatzeko,
Garbi gaitzazu.

Lehen profetek erantzun bazuten
Jin behar zela, Joanez mundurat
Egun heldu da Jaunari bideen
Preparatzerat.

Profeta baino gehiago zare;
Jesusek berak hala du jujatu.
Eta hark zaitu mundura jin gabe
Benedikatu.

Mundu guzia, erran zen bezala,
Zure sortzeak du alegeratu.
Aita mutua zutaz berehala
Hula mintzatu:

Zu, ene haurra, Jaunaren profeta
Deituko zare. Zuk behar diozu
Jaunari egin populu perfeta
Eta argitu.

Zeren beldurrez zoaz deserturat
Xartal et'ezti salbaia janari?
Zure burua mortifikatzerat,
Ura edari!

Kamelu-bilo batez beztitua
Ezantza lurra, zerua estalgi,
Zu hain handia eta hain saindua
Zaude umilki!

Ur bazterrean zure predikuak
Aditzaileak zituen hertxatzen
Penitentziaz bere bekatuak
Borra zitzaten.

Guziz saildua, Jesus dibinoa
Heldu da, Joanes, zure oinetarat
Hobendun gisa zure bataioa
Galdegiterat.

Obedi zozu zure nausiari;
Hola nahi du osoki konplitu
Zer ere bai du Aita justuari
Berak agindu.

O zer fagore, nolako gozoa!
Ikusi duzu Jesusen gainerat
Zerutik jausten iduri usoa
Izpiritu bat.

Izpiritu hark dautzu irakatsi
Bixtan duzula Jaungoiko Semea,
zuk munduari erriz erakutsi
Salbatzailea.

Ez zaitzu aski bizitze sailduaz
Zure fedea bixtan eman arren,
Zure odolaz, haren zigiluaz
Duzu markatzen.

Aitzindu zaizko zure nausiari
Heriotzeaz, sortzeaz bezala:
Lekuko eman haren egiari
Zure odola.

Martiren palma duzu irabazi
Apostoluen bai profeten baltsan,
Hiru koroa betan ardietsi
Parabisuan.

Aintzingidari saildua, zuk egun
Atzar gaitzazu gure lokumatik,
Zure bozari obedite dezagun
orai beretik.

Mintzatu zazko noizbeit Herodesi
Haren bihotza nahiz konbertitu:
O guri ere zer ez den zilegi
Oihu eiguzu.

ERREGERENTZAT OTOITZA

(Airea: *Zerutik jautsi ziren bitima garbia*)

Printze desiratua monarken monarkak
Denbora guzietan eman ditu markak
Ekarri zaituela bere bihotzean
Eta kuraiestatu aflikzionatean.

Zure otoitz kartsua den beti entzuna,
Jakopen Jainkoari eiten diozuna:
Haren izen sainduan duzun fidantziak
Ardiets bietzazu zeruko graziak.

Bere tronu saindutik zure beiratzeko,
Behar tutzun laguntzen zuri emaiteko,
Beti zure gainean diren idekiak
Zuk adoratzan duzun Jaunaren begiak.

Altxatzen diotzozun aldaren gainean,
Hetan ofritzen zaion bitima garbian
Jaunak aurki dezala behar den guzia
Egun desarmatzeko haren justizia.

Bihotzean ditutzun desira handiak,
Jaunak inspiraturik hartu deseinuak
Uruski konplitzeko dizula grazia:
Benedika dezala zure fidantzia.

Gure bozkarioa da seinalatuko,
Jauna, zure izena dugu laudatuko,
Eman diozunean gure erregeri
Zur'amodioaren zenbait marka berri.

Jauna, entzunen tutzu zure gantzutuak,
Egun oroz egiten dauzkitzun botuak;
Orduan deraukuzu klarki frogatuko
Botu egin duzula haren salbatzeko.

Bere etsaietarik duzu beiraturen
Edo hekin gainean garaia emanen.
Hek bere zaldietan dute fidantzia;
Bainan guk zure baitan dugu ezarria.

Umiliatzen duzu hekin urgulua
Altxatuz gure printze umiliatua;
Hek eroriak dire sustengurik gabe,
Eta gu altxatuak beti xutik gaude.

Jauna, kontserba zazu zure gantzutua,
Emozu bizi luze eta dohatsua:
Eta denen buruan zeruko gloria.
Emozu otoitz huni zure beharria.

Amen.